PRGI (RNI) Regd. N0.42998/1985

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

ਐਜੂਕੇਟਰ

www.dailyeducator.in

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਕੁਲ ਪੇਜ/Total Pages : 8

Chief Editor : Harpreet Singh ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਾਲ/YEAR 41
ਅੰਕ ਨੰ/Volume No.:250
ਵੀਰਵਾਰ, 10 ਸਤੰਬਰ 2026
Thursday, 10 September, 2026
ਮੁੱਲ : 2/- ਰੁਪਏ
Price-Rs. 2/-

THE DAILY EDUCATOR NEW DELHI

ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਖ਼ਬਾਰ

ਦਫਤਰ : 104, ਡੀ. ਐਸ. ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ., ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼ 1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਫੋਨ : 41503144
ਫੈਕਸ-011-23353936
email:educatord@gmail.com

ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਨੁਰਾ ਕੁਮਾਰਾ ਦਿਸਾਨਾਯਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਕੋਲੰਬੋ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਲੰਬੋ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਨੁਰਾ ਕੁਮਾਰਾ ਦਿਸਾਨਾਯਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿਸਾਨਾਯਕੇ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੰਤੋਸ਼ ਝਾਅ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।✓ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅੱਜ ਕੋਲੰਬੋ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਮਹਾਮਹਿਮ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੁਰਾ ਕੁਮਾਰਾ ਦਿਸਾਨਾਯਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿੱਘੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਜੁੜਵਾਂ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗੁਆਂਢੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਭਾਈਵਾਲ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ,; ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ, ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਲੰਬੋ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

BJP ਦੀਵੇ ਬਾਲ ਕੇ ਮਨਾਏਗੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਦੇ 25 ਸਾਲ; 17 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਮੁਹਿੰਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਦੇ 25 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਏਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਜੋਂ ਦੀਵੇ ਜਗਾਏਗੀ।ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਤਿਨ ਨਵੀਨ ਨੇ ਅੱਜ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 17 ਸਤੰਬਰ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੋਦੀ ਨੇ 2001 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਕਾ ਦੀਆ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਵੀਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬੂਥ ਪੱਧਰੀ ਵਰਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਗੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ÷ ਲਈ ਦੀਵੇ ਜਗਾਉਣਗੇ।ਨਵੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਲੈਣਗੇ। ਨਵੀਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਆਸ਼ਾ ਅਤੇ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਅਸਲ ਬਦਲਾਅ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨੁੱਕੜ ਨਾਟਕ ਵੀ ਕਰਵਾਏਗੀ।÷ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਮੋਦੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਵਡਨਗਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਾਰਾਨਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੱਢੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ @ਸੇਵਾ ਕਲਸ਼ ਯਾਤਰਾ@ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ 40-40 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ-ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫੀਡਬੈਕ ਲੈਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਡਨਗਰ ਅਤੇ ਵਾਰਾਨਸੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੱਢੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨੌਜਵਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੋਜ ਜਹਾਜ਼ GRSE ਦੁਆਰਾ ਲਾਂਚ

ਕੋਲਕਾਤਾ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਗਾਰਡਨ ਰੀਚ ਸ਼ਿਪਬਿਲਡਰਸ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨਵਰਤਨ ਰੱਖਿਆ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਹੈ, ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੋਲਰ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਸਾਗਰ ਮੰਥਨ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੋਜ ਜਹਾਜ਼ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ।ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ORV ਹੈ। ਇਹ ਲਾਂਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕੀਲ ਲੇਇੰਗ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਪਯਾਰਡ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ (ਸੁਤੰਤਰ ਚਾਰਜ) ਡਾ. ਜਿਤੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਚੁਅਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ GRSE ਅਤੇ NCPOR ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ।ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ORV 2028 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਧਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੁਮਾਰ ਤੁਮਾਲਾ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ GRSE ਦੇ ਰਿਸ਼ੀ ਬੰਕਿਮ ਸ਼ਿਪਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨਵੇਂ 'ਸੀਡ ਐਕਟ' 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਬੁਲਾਈ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਮਿਆਰ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਖ਼ਤ 'ਸੀਡ ਐਕਟ' ਸੰਬੰਧੀ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਹੈ।ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘ, ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (2™ "), ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਿਸਾਨ ਕੋਆਰਡੀਨੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ (19™33) ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਅਨ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।ਸੰਸਦ ਦੇ ਆਗਾਮੀ ਇਜਲਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਤੇ ਮਿਆਰਹੀਣ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਲੈਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫੀਡਬੈਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੀਡ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਬੀਜ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਰਗੇ ਸਖ਼ਤ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 1966 ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ 'ਸੀਡ ਐਕਟ' ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਨਿਤਿਨ ਨਬੀਨ ਹੋਣਗੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਚਿਹਰਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਤਿਨ ਨਬੀਨ 18 ਤੋਂ 30 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ 12 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣਗੇ।ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਤਿਨ ਨਬੀਨ 2027 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਵੱਡੀ ਤਿਆਰੀ ਤਹਿਤ 18 ਤੋਂ 30 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੱਢੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ 12 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣ ਹੋਣਗੇ।ਇਹ ਯਾਤਰਾ 18 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਚਾਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਝੰਡੀ ਦੇ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗੀਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ 117 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ @ਤੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ @ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ 2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਮੰਗਿਆ ਇਨਸਾਫ਼, ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ @ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ @ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਐਕਸ @ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਦੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਲਈ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਤੇ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ @ਤੇ ਇੰਨਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਲਿਆ। ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਭਟਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਹਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦਾ ਨਹੀਂ।

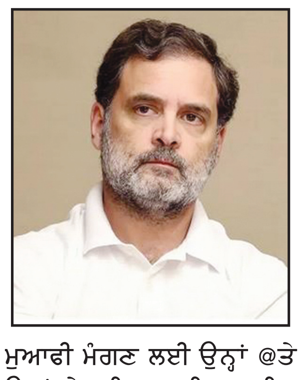

ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਕੱਚਾ ਤੇਲ 100 ਡਾਲਰ ਦੇ ਪਾਰ; ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਠੱਪ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 24 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 100 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈਆਂ ਹਨ।ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਪੱਕੇ ਹੱਲ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਧੁੰਦਲੀਆਂ ਪੈਣ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 25 ਫੀਸਦੀ (ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ) ਦਾ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਇਰਾਨ ਸਮਰਥਿਤ ਹੂਤੀ ਬਾਗੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਊਰਜਾ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਤੇਲ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੰਗ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਲਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂਮੱਧ ਦੇ ਅਹਿਮ ਰਸਤੇ 'ਲਾਲ ਸਾਗਰ' ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੂਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਰਾਨੀ ਸੰਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਤੇਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਊਥ ਕੈਂਪਸ ਨੇੜੇ ਇਕ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਢਹਿਣ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਚ 7 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ (ਐੱਮ.ਸੀ.ਡੀ.) ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ (ਸੀ.ਐੱਮ.ਓ.) ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੇਇੰਗ ਗੈਸਟ (ਪੀ.ਜੀ.) ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀ ਆਖ਼ਰ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ 'ਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਸੱਤਿਆ ਨਿਕੇਤਨ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਪੀ.ਜੀ. ਹੋਸਟਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਮਾਰਤ ਐਤਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ 1:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਢਹਿ ਗਈ। ਮਲਬੇ 'ਚੋਂ ਕੁੱਲ 12 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸੱਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨਚ ਪੀਜੀ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਸਮੀਖਿਆ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਬੰਧਤ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਨੁਮਤੀਆਂ, ਅੱਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੋ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ , ਢਾਂਚਾਗਤ ਸਥਿਰਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ੋਨਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਗੇ।

ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਤਿੰਨ ਰੇਲ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ (ਸੀਸੀਈਏ) ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਰੇਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ 10,783 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀ ਤਿੰਨ ਮਲਟੀ-ਟਰੈਕਿੰਗ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ 'ਚ ਖੜਗਪੁਰ-ਝਾਰਸੁਗੁੜਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਟਨੀ-ਪੇਂਡ੍ਰਾ ਰੋਡ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਚੌਥੀ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ (ਉਸਲਾਪੁਰ)-ਪੇਂਡ੍ਰਾ ਰੋਡ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਤੀਜੀ ਲਾਈਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਰੇਲ ਲਾਈਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਵਧੇਗੀ। ਇਹ ਰੇਲ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਏਗਾ ਅਤੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, ਝਾਰਖੰਡ, ਓਡੀਸ਼ਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ 14 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚੋਂ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਨੈੱਟਵਰਕ 'ਚ ਲਗਭਗ 656 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮਲਟੀ-ਟਰੈਕਿੰਗ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਗਭਗ 4,790 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਰੇਲ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਲਗਭਗ 56 ਲੱਖ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਤਾਰਾਤਾਰੀ ਮੰਦਰ, ਸ਼੍ਰੀਕਸ਼ੇਤਰ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ, ਬੰਧਵਗੜ੍ਹ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ, ਵਿਰਾਤੇਸ਼ਵਰ ਮੰਦਰ, ਅਮਰਕੰਟਕ ਮੰਦਰ, ਜਵਾਲੇਸ਼ਵਰ ਧਾਮ, ਅਚਾਨਕਮਾਰ ਟਾਈਗਰ ਰਿਜ਼ਰਵ, ਖੁਟਾਘਾਟ ਡੈਮ, ਮਲਹਾਰ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਰਤਨਪੁਰ ਮਹਾਮਾਇਆ ਮੰਦਰ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਰੇਲ ਸੰਪਰਕ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੋਲਾ, ਸੀਮਿੰਟ, ਲੋਹਾ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਵਰਗੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਸਤੇ ਹਨ। ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਲਾਨਾ 2.7 ਕਰੋੜ ਟਨ ਵਾਧੂ ਮਾਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਵਾਤਵਾਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਲਾਭ ਗਿਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰੀਬ 12 ਕਰੋੜ ਲੀਟਰ ਤੇਲ ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਚ ਕਮੀ ਅਤੇ 62 ਕਰੋੜ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨਿਕਾਸ 'ਚ ਕਮੀ ਆਉਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ 2.48 ਕਰੋੜ ਦਰੱਖਤ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਤੇ ਬੁਢਾਪਾ

ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਭਾਰੀ ਖਰਚੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਖਰਚੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਨਾ ਖਰੀਦ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਫੇਰ, ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਕੈਂਸਰ, ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਏਡਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਠਤਾਲੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸਿਹਤ ਬੀਮੇ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੜਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਇਕ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਠ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਖਰੀਦ ਸਕਣਗੇ। ਭਾਵ ਹੁਣ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੁਣ ਕੈਂਸਰ, ਏਡਜ਼ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦੇ 36 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ 100 ਫੀਸਦੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਧੀ ਹੋਈ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ। ਪਰ ਸਿਹਤ ਬੀਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਣੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਉਮਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਇਸ ਰਾਹ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਤੇ ਬੋਝ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਿਹਤ ਬੀਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਚਕਦਾਰ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਬਿਹਤਰ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਵੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਯੂਸ਼ਮਾਨ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਮੂਹ ਬੀਮਾ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਲੇਮ ਆਦਿ ਸਬੰਧੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਹਤ ਬੀਮੇ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਚਕੀਲਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦੈ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੱਸ

ਜਦੋਂ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨੇ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਇਸ ਪੰਥ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ:-

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ॥
ਸਿਰੁ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ ॥
ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ ॥

ਭਾਵ ਇਸ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਦਾ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰੂ/ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ-ਨਾਜ਼ਰ ਜਾਣ ਕੇ ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ ਲੋਚਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੋਚਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੂਰੇ/ਖ਼ਰੇ ਉਤਰਨ ਦੀ ਆਸ ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖ/ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ,ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਜੀਵਨ ਸਿੱਖ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਇਸ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਿੱਤ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਗਦਾਨ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ/ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਵੀ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ/ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਵੰਗਾਰ (ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰਨ) ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ 'ਸੁਲਤਾਨ-ਉੱਲ-ਕੌਮ' ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਦਾ ਨਾਮ।

ਸੰਤ-ਸਿਪਾਹੀ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਧਨੀ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਦਾ ਜਨਮ 3 ਮਈ 1718 ਈ ਨੂੰ ਸ. ਬਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ (ਕੁੱਝ ਕੁ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹੈ) ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡ ਆਹਲੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਸ.ਬਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ (ਦਾਦਾ) ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਥਾਹ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਪੱਕ ਅਤੇ ਨਿੱਤਨੇਮ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਸ਼ਬਦ ਚੌਂਕੀ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਤਨੇਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਸ.ਬਦਰ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਿਆ। ਯਤੀਮ ਹੋਏ ਬਾਲਕ ਲਈ ਹੁਣ ਕੇਵਲ ਮਾਤਾ ਦਾ ਹੀ ਸਹਾਰਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਓਟ-ਆਸਰਾ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਨ ਲੱਗਾ।

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੱਚਖੰਡ ਪਿਆਨਾ ਕਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖ਼ਾਲਸਾ-ਪੰਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਲਕ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਾ ਸ.ਬਾਘ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਗਏ। ਮਾਤਾ ਜੀ ਉਸ ਦੇ ਰਸਭਿੰਨੇ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਏਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਕੇ ਬਾਲਕ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਦੋ ਥੰਮਾਂ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ।

ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ ਬਾਘ ਸਿੰਘ ਹੱਲ੍ਹੋਵਾਲੀਆ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ। ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਭਾਣਜੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਨਵਾਬ ਸਾਹਿਬ ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਮਾਮਾ ਬਾਘ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਕਿਹਾ ਨਾ ਮੋੜ ਸਕੇ। ਨਵਾਬ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪਿਆਰਨ ਅਤੇ ਦੁਲਾਰਨ ਲੱਗੇ।

ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਖਰੇ (ਰਹਿਤ-ਬਹਿਤ ਵਾਲੇ) ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ (ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਕੋਲੋਂ) ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਹੁਲ ਛਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਾਹੁਲ ਛੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਤਨੋਂ-ਮਨੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ-ਸ਼ਾਮ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ (ਪੱਖਾ ਝੱਲ ਕੇ),ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਗੁਰੂ-ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁੱਚੀ ਲੱਗਨ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਾਨਕ ਨਾਮ-ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਜਵਾਂ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲੱਗੀ।

ਨਵਾਬ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਘੋੜ-ਸਵਾਰੀ, ਨੇਜਾਬਾਜ਼ੀ,ਤੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਤੇਗ਼ ਚਲਾਉਣੀ ਬਾ ਖ਼ੂਬੀ ਸਿਖ ਲਈ। ਇਸ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਯੁੱਧ-ਕਲਾ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਦੀ ਬੋਲ-ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਦੇ ਕੁੱਝ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਲਾਵਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ 'ਹਮਕੋ-ਤੁਮਕੋ' ਕਹਿ ਕੇ ਮਖੌਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਇਸ ਮਖੌਲ ਦਾ ਬੁਰਾ ਮਨਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਲਗੀਧਰ ਦਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੈ,ਜੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ (ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਲਿੱਦ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ) ਨੂੰ ਨਵਾਬੀ ਬਖ਼ਸ਼ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਪਤਾ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਦਾਣਾ-ਫੱਕਾ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ/ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇ।"

ਨਵਾਬ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਜਦੋਂ 1762 ਈ. ਵਿਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨ-ਉਲ-ਕੌਮ ਦੇ ਲਕਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਆਪਣੀ ਹਯਾਤੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਆਪਣੀ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਾਤ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਬਾਰਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ, 'ਪਹਿਰੇ 'ਤੇ ਕੌਣ ਹੈ, ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ?' ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਹਰ ਵਾਰੀ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ 'ਆਇਆ ਜੀ' ਕਹਿ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਵਾਬ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਹਿਲਕਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ। 20 ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਨੇ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ "ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ (ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ) ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤੱਵ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਭਰਵਾਂ ਪੱਖ ਇਹ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੀਤੇ ਜੰਗਾਂ-ਯੁੱਧਾਂ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਪੱਲਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਲੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ 2200 ਹਿੰਦੂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾ ਕੇ ਬਾਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋ-ਘਰੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਜਰਨੈਲ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਨ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੀ ਜੰਗ ਹਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਬੇਗ਼ਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁੱਝ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਔਰਤਾਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਏ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਾਈਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂਵਾਂ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ।

20 ਅਕਤੂਬਰ ਸੰਨ 1783 ਨੂੰ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਮਨਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦੀਵਾਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹਦਵਾਣਾ ਖਾ ਲਿਆ। ਹਦਵਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਤਿੱਖਾ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ,ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ (ਉਸ ਦੀ ਆਖਰੀ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਿਕ) ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਇ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸ.ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਉਹ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਜਰਨੈਲ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਮੈਦਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਵਿਚ ਜੂਝਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਜੁਝਾਰੂ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਬਿਰਤੀ ਨੇ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਾਣ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ,ਉਥੇ ਵਾਲੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਵੀ ਉਚਿਆਇਆ ਹੈ।

ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਿਹੈ ਨਸ਼ਾ

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 48 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧੀ ਜਵਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 21 ਲੱਖ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਰਹੱਦ ਕੋਲ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਡਿੱਗਿਆ ਡਰੋਨ ਤੇ ਨਸ਼ੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਐਸਐਫ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨੇੜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕਿਸ਼ਤੀ 'ਚੋਂ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਸ਼ੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਹੋ ਕੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਸ਼ਰ ਹੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਿਊਰੋ(ਐਨਸੀਆਰਬੀ) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਕੱਲੇ 2022 ਦੌਰਾਨ 140 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਚੰਦਰੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਖਾ ਲਈ ਹੈ। ਘਰ ਘਰ ਸੱਥਰ ਵਿੱਛ ਚੁੱਕੇ ਨੇ।ਚਿੱਟਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਥੋਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ। ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰਾਂ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਚੰਦਰੇ ਨੇ ਕਲੰਕਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਦਰਿਆ ਵੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ।ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਘਰ ਦੇ ਬਣੇ ਦੁੱਧ, ਦਹੀਂ, ਪਨੀਰ ,ਖ਼ੋਆ, ਲੱਸੀ ਹੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਨੂਰ ਟਪਕਦਾ ਸੀ।ਛੇ ਫੁੱਟ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਚਾਦਰੇ ਬੰਨਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਦੇ ਸਨ। ਸਮਾਂ ਬਦਲਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਚੰਦਰਾ ਨਸ਼ਾ ਚਿੱਟਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਥੋਂ ਆ ਵੜਿਆ। ਗੁਆਂਢੀ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਇਹ ਚਿੱਟਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਗਿਆ ਹੈ।ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਘਰਾਂ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਬੁੱਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕਿੱਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬੀ ਐਸ ਐਫ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਇਆ ਡ੍ਰੋਨ ਸੁੱਟਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐੱਸਟੀਐੱਫ ਵਲੋਂ ਵੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 3 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਨਸ਼ਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਨਸ਼ੀਲੀ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਡੱਬੇ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਕਲੋਨੀਆਂ, ਫਲੈਟਾਂ ਦੀ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਪਹਿਲ ਹੈ।ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ਼ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਸਮੱਗਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਢਾਈ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹੀ ਕਿ ਹੈਰੋਇਨ ਤੇ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਸਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਕੋਲੋਂ 15 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ ਫੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਨਾਬਾਲਿਗ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦਾਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ।ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 10,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਫੜੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ ਪਿਛਲੇ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਤੋਂ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ।ਜੋ ਕਿ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਰੀਬ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਸ਼ਾ ਮੁੱਕਤੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮਾਰਕੁਟਾਈ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। 35 ਤੋਂ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲਦੇ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਈ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਧੁੱਤ ਮੁਧੇ ਮੂੰਹ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ,ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਹ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ।ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੱਟੜਾ ਬੱਗੀਆਂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਭਰਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸੀ ,ਜਿਸ ਦੀ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕੁੜੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗ ਕੇ ਚਿੱਟਾ ਪੀਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਆਹੁਤਾ ਦਾ ਪਤੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਾਰਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ।ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀਆਂ ਅੰਤਮ ਰਸਮਾਂ ਵੀ ਅਜੇ ਪੂਰੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਕਿ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੈਰੋਇਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੀਐਸਐਫ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪੈਕਟ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ੀਮ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਹੁਣ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਨਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਸਰਿੰਜ ਲਗਾ ਕੇ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹੀ। ਮਾਂ-ਪਿਉ ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕਈ ਨਸ਼ੇੜੀ ਘਰ ਦਾ ਵੀ ਸਮਾਨ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਇਥੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਆਦੀ ਹੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਏ।ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਤਸਕਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਤਾਂ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਭੇਟ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਮੁੰਦਰਾ ਤੇ ਕਾਂਡਲਾ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਚਰਚਾ 'ਚ ਸੀ। ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦੇਈਏ ਕਿ 2017 ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਹੀ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਨਕੇਲ ਕੱਸਣ ਲਈ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਤਲਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਕੁੱਝ ਕੁ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਵੀ ਗਿਆ ਤੇ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਇਆ ਕਿ ਕੁੱਝ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰ ਘਰ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ।ਅੱਜ ਕੱਲ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਸਾਈਟ ਦਾ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੂਲ ਸੂਰਪ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੈ? ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਕੀ ਹੈ?

ਧਰਮ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹਨ ਜੀਵਨ ਫਲਸਫਾ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਲੋਕਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਕਿਸ ਜੀਵਨ ਆਸ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸ ਸੂਰਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਅਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਕਿਸ ਫਲਸਫੇ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਉੱਪਰ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵੀ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗਠਿਤ ਧਰਮ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਵ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਹਿੱਤ ਉਸਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੂਰਪ ਦਾ, ਉਸਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਫਲਸਫੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੂਲ ਸੂਰਪ ਨੂੰ ਸਟੀਕ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਮੁੱਢ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮੂਲ-ਮੰਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੂਲ ਸੂਰਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਆਓ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੂਲ ਸੂਰਪ ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤਤਕਾਲੀ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੀਰ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਨਾਲ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਆਸ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲਪੁਰਖ/ਭਗਵਾਨ/ਪੈਗੰਬਰ/ਰੱਬ ਦੇ ਸੂਰਪ ਕੀ ਹੈ? ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਤੱਤਕਾਲੀ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾ, ਉਸ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦੇ ਅਸਲ ਸੂਰਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਉਧਾਰ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪਹਿਲੀ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿੱਚ ਮੂਲ-ਮੰਤਰ ਦਰਜ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦੇ ਸੂਰਪ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੂਲ ਸੂਰਪ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ।

ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦਾ ਮੁੱਢ ਇੱਕਓਂਅਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ- ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੈ, ਓਂਅ- ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ, ਕਾਰ- ਪਸਾਰੇ ਦੀ ਹੱਦ, ਭਾਵ ਅਕਾਲਪੁਰਖ/ਰੱਬ/ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਉਸਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਹੀ ਉਸਦੀ ਕਾਰ ਜਾਂ ਜਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਵਰਤਾਰਾ ਉਸਦੀ ਜਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ।

ਸਤਿਨਾਮੁ-ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਅੱਖਰ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸੱਚ ਹੈ ਆਦਿ।

ਕਰਤਾਪੁਰਖੁ-ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹਨ ਕਰਨਹਾਰ ਭਾਵ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹ ਹੀ ਇੱਕ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਕ੍ਰਿਰਿਆ ਜੇਕਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕਰਨਹਾਰ ਦੀ ਆਸਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਭਉ-ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰ-ਬਿਨ੍ਹਾਂ, ਭਉ- ਭੈਅ, ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੈਅ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਉ

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ ਪਵਿੱਤਰ ਕਲਸ਼ ਵੰਦਨ ਯਾਤਰਾ : ਕੰਵਰਪਾਲ ਗੁੱਜਰ

ਜਗਾਧਰੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਸੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 650ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸੀਰ ਗੋਵਰਧਨਪੁਰ ਸਥਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਵਿੱਤਰ ਕਲਸ਼ ਵੰਦਨ ਯਾਤਰਾ ਜਗਾਧਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਜਗਾਧਰੀ ਦਿਹਾਤੀ ਭਾਜਪਾ ਮੰਡਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਫੇਰੂਵਾਲਾ ਪਹੁੰਚੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕੰਵਰਪਾਲ ਗੁੱਜਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ, ਸੇਵਾ, ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸੀਰ ਗੋਵਰਧਨਪੁਰ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲਾ ਕਲਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਕਲਸ਼ ਵੰਦਨ ਯਾਤਰਾ ਜਗਾਧਰੀ ਦਿਹਾਤੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੰਡਲ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਲਸ਼ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜੇਸ਼ ਸਪਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਨੇਕ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿੱਖਿਆ ਮਨ ਚੰਗਾ ਤਾਂ ਕਠੌਤੀ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮਨ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸਲ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਊਚ-ਨੀਚ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।ਰਾਜੇਸ਼ ਸਪਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਮੇਅਰ ਸੁਮਨ ਬਾਹਮਣੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ, ਦਇਆ, ਸੱਚਾਈ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਮਿੱਟੀ ਵਾਲੀ ਇਹ ਕਲਸ਼ ਵੰਦਨ ਯਾਤਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੇਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸੰਤ ਨਿਰਮਲ ਦਾਸ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸੰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾ ਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਗਮ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜਗਾਧਰੀ ਦਿਹਾਤੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੱਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਕਲਸ਼ ਵੰਦਨ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਮੌਕੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਭਾਜਪਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਸ਼ਚਲ ਚੌਧਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨਰਿੰਦਰ ਰਾਣਾ, ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੱਦਰੀ, ਜਗਾਧਰੀ ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਯਾਂਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੰਡਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੰਜੀਵ ਫੇਰੂਵਾਲਾ, ਮੰਡਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਸ਼ਰਮਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸਾਗਰ, ਕੌਂਸਲਰ ਰੀਨਾ ਰਸਤੋਗੀ, ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਠੱਠ ਸਿੰਘ, ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਕਾਲਾ ਰਾਮ ਸਲੇਮਪੁਰ, ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨਸਾ, ਡਾ. ਸਿੰਘ, ਰਿੰਕੂ ਬੀਹਾਣਾ, ਸੁਨੀਲ ਤੇਲੀਪੁਰਾ, ਪ੍ਰਾਂਜਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਰਾਣਾ ਮੰਡਖੇੜੀ, ਲਖਨ ਸੰਖੇੜਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯਮੁਨਾਨਗਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ ਕਪਿਲ ਮਨੀਸ਼ ਗਰਗ ਸਮੇਤ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਜਪਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾ. ਬਲਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ

ਕਰਨਾਲ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬਯਾਨਾ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਚੌਪਾਲ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਬਲਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਯਾਨਾ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਡਾ. ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਅਸਲ ਸਨਮਾਨ ਉਸਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਚੌਪਾਲ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾ. ਬਲਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ, ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਵਿਦਵਤਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਰਫ਼ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਘੜਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਬਯਾਨਾ, ਕਲਸੋਰਾ, ਗੀਦ ਚੋਰਾ, ਡਬਕੌਲੀ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਡਾ. ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ? ?ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਧਰਮਵੀਰ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸੈਣੀ, ਰੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਬਕੌਲੀ, ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੋਵਿੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡੱਬਾ: ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ: ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਬਲਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਵਉੱਚ ਸਥਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਗੌਤਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਇਸ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਿੰਡ ਕੈਮਰੀ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਲਗਾ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ

ਹਿਸਾਰ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : : ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੈਮਰੀ ਵਿੱਚ ÷ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ÷ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੀਤਾ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਸ਼ਿਵਧਾਮ ਅਤੇ ਪੰਚਪੀਰ ਜੋਹਾੜ ਸਮੇਤ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁੱਖ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨੀਂਹ ਵੀ ਹਨ। ÷ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ÷ ਮੁਹਿੰਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜਿੰਦਲ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਦੀ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਸੁਨੀਤਾ ਰਹੇਜਾ ਅਤੇ ÷ਹਰੀ ਵਸੁੰਧਰਾ÷ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਪੰਚ ਦਯਾਵੰਤੀ, ਪਟਵਾਰੀ ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸਾਬਕਾ ਸੀਐਮਓ ਰਤਨਾ ਭਾਰਤੀ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਗਨ ਰਾਮ ਗੋਦਾਰਾ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਛੋਟੂ ਰਾਮ, ਗੋਪੀ ਰਾਮ, ਬਬਲੂ, ਰਾਧੇਸ਼ਿਆਮ, ਸੁਨੀਤਾ, ਰਾਏ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਮਤ, ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰ ਰਹੇ ਅਧਿਆਪਕ, ਅੰਤਯੋਦਿਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਅੰਤਯੋਦਿਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਘਰੌਂਡਾ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ

ਘਰੌਂਡਾ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : : ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋੜਵੰਦ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ, ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸਸ਼ਕਤ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਅੰਤਯੋਦਿਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਘਰੌਂਡਾ ਦੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜੋ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਊਰਜਾ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਦੇ ਅੰਤਯੋਦਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਪੇਂਡੂ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ (RSETI) ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਰੀਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਬ੍ਰਿਜ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਬ੍ਰਿਜ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਦੀਨਦਿਆਲ ਉਪਾਧਿਆਏ ਦੇ ਅੰਤਯੋਦਯ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ

ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੜੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਨਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਮੁਖੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇ ਗਏ।

ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਓ: ਸਨਮਾਨਿਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਨਰਾਂ ਨੇ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋੜਵੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਅੰਤਯੋਦਯ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਮਰਪਿਤ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਗਰਿਕ, ਪਤਵੰਤੇ, ਅਧਿਆਪਕ, ਟ੍ਰੇਨਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

14 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਵਰਾਤਰੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

ਲਾਡਵਾ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.): ਅਗਰਵਾਲ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਲਾਲਾ ਜਮੁਨਾ ਦਾਸ ਅਗਰਵਾਲ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘਲ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਗਰਸੇਨ ਜਯੰਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਗਰਵਾਲ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਅ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਅਗਰਸੇਨ ਜਯੰਤੀ 14 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਵਰਾਤਰੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਦੀ ਜਲੂਸ, ਇੱਕ ਯੱਗ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸੇਵਾ ਹੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ 17 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ

➢ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ 90 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ 180 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਨ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ: ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ

ਨਰਵਾਣਾ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਜਨ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਜਨ ਸੇਵਾ ਦੇ 25 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ, 17 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ÷ਸੇਵਾ ਹੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਨ ਸੇਵਾ, ਸੁਸ਼ਾਸਨ, ਜਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੀ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਇੰਚਾਰਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ 90 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ 180 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਹੀ ਸੰਕਲਪ ਮੁਹਿੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਗੋਂ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ÷ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ÷ ਥੀਮ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜ ਭਰ ਦੇ ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਤਰੂ ਵੰਦਨਾ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਇੰਦਰਧਨੁਸ਼ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਡੋ ਲਕਸ਼ਮੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ 25 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 180,000 ਤੱਕ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਹੁਣ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਯੋਗ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਭਗ 17 ਲੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਸੇਵਾ ਹੀ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ ਆਖਰੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਪਿਰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿਨੇਸ਼ ਗੋਇਲ, ਮੰਡਲ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਿਆਨ ਰਾਮ, ਮੰਡਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਆਰੀਆ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਰਪੰਚ ਹਥੋ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਭੀਮ ਦਾਨੌਦਾ, ਵਿਨੈ ਮਿੱਤਲ, ਰਣਧੀਰ ਕਸ਼ਯਪ, ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਮੀਡੀਆ ਇੰਚਾਰਜ਼ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਹਾਜ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

JCMC ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਹੱਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੋਨੀਪਤ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿੰਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਹੱਲ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ, ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੀਤੂ ਧਨਖੜ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਢਿੱਲ-ਮੱਠ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੱਲ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 10 ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੀਤੂ ਧਨਖੜ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਹੱਲ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਪਿੰਡ ਬਡਮਾਲਿਕ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਕਲਿਆਣ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਿੰਡ ਮੂਰਥਲ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਲਾਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਲਾਟ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ।ਪਿੰਡ ਸਲੀਮਪੁਰ ਮਾਜਰਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਛੱਪੜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, 1956 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਕਤਲੂਪੁਰ ਵਿੱਚ 41 ਐਸ.ਸੀ., ਬੀ.ਸੀ. ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸ਼ਟਰ ਤੋੜ ਕੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ

ਕਰਨਾਲ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਅਜੈ ਸਾਗਵਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੀਆਈਏ-3 ਕਰਨਾਲ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸ਼ਟਰ ਤੋੜ ਕੇ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਬੀ, ਨੀਰਜ ਅਤੇ ਰੋਹਿਤ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਦੇਹਾ ਬਸਤੀ, ਚਾਂਦ ਸਰਾਏ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਦੇਹਾ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਸਬਮਰਸੀਬਲ ਮੋਟਰ ਤੋਂ 54 ਪਿੱਤਲ ਦੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 3 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਧੂੜ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ।

JCI ਕਰਨਾਲ ਐਜਾਇਲ JCI ਹਫ਼ਤਾ ਮਨਾਏਗਾ

ਕਰਨਾਲ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : : JCI ਕਰਨਾਲ ਐਜਾਇਲ 6 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 13 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ JCI ਹਫ਼ਤਾ ਮਨਾਏਗਾ। ਸਮਾਗਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਰਨਾਲ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਕਾਲੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ 6 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿਤਾਰਾ ਹੋਟਲ, ਨੂਰ ਮਹਿਲ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ™›1 41› ਮਹਿਲਾ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਆਰਟ ਆਫ਼ ਲਿਵਿੰਗ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 9 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ, ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ। 11 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕਰਨਾਲ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਕੁਕਰੀ ਸ਼ੋਅ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਗੂੰਜੀ

ਬਸ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹਾ ਈ ਮੌਸਮ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ 'ਚ ਆਈ ਸੈਂ। ਬਰਕੈਨਾਂ 'ਤੇ ਖਿੜੇ ਫੁੱਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸਕਰਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਬੇਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਟੋਆਂ ਤਨਿਆਂ ਤੋਂ ਟੀਸੀਆਂ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੱਜੀਆਂ ਫਿਰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਇਹੋ-ਜਿਹੀ ਹਵਾ ਵਗ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਤਖ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਕਰੂੰਬਲਾਂ ਫੁੱਟ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ 'ਚ ਆਈ ਸੈਂ, ਦੀਵੇ ਦੀ ਕਾਲੀ, ਪੀਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀ 'ਚ ਊਂਘਦਾ ਹੋਇਆ ਕੋਠਾ ਦਮਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਦਾਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਹਾਏ ਨੀਂ ਏਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਅੰਗ-ਅੰਗ 'ਚ ਤਾਂ ਜੁਗਨੂੰ ਟਹਿਕਦੇ ਆ।” ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਵੀ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਖੁਮਾਰ 'ਚ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਦੀ ਉਸ ਬੋਟੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਯਾਦ ਨਈਂ ਪਰ ਦਾਈ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਦਮਕ 'ਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਜ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਖ਼ਤ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਤੇਰੇ ਅੱਬੂ ਨੇ ਮੌਕਾ ਤਾੜ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੈਂ ਮੁੰਡਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਕੁੜੀ, ਸਭ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਦੇਣ ਏ। ਹੁਣ ਇਹ ਮੂੰਹ ਕਿਉਂ ਲਟਕਾ ਲਿਐ।” ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਤੂੰ ਨਈਂ ਜਾਣਦੀ ਨਾ ਭੋਲੀਏ ਲੋਕੇ। ਤੂੰ ਮਾਂ ਏਂ ਨਾ, ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣੇ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਐਨੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਂਦਾ ਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਡਾਹਢਾ ਖ਼ਫ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਏ।” ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੱਬੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਸ ਦੀ ਖੋਪੜੀ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਬਦਾਮਾਂ ਵਾਂਗ ਭੰਨ ਦਿਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਇੰਜ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਚਿੜੀ, ਸੱਪ ਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਏ। ਉਹ ਤੇਰੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ-ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੈਥੋਂ ਡਰਦਿਆਂ-ਹੋਇਆਂ ਈ ਬਿਤਾ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ ਡਰਿਆ ਤੇ ਸਹਿਮਿਆ ਹੋਇਆ, ਬਾਹਰ ਗਲੀ 'ਚ ਡੱਠੀ ਮੰਜੀ ਉੱਤੇ, ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਘਿਰਿਆ ਬੈਠਾ ਏ ਤੇ ਆਸਮਾਨ ਵੱਲ ਇੰਜ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਏ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸੇ ਵੱਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਤੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਤਾਂ ਨਈਂ ਸੈਂ ਗਈ ਮੇਰੀਏ ਬੱਚੀਏ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਸਾਂ। ਮੇਰਾ ਨੱਕ-ਨਕਸ਼ਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਿੱਧਾ-ਸਾਦਾ ਸੀ। ਹਾਂ, ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਅੱਬੂ 'ਤੇ ਗਈ ਸੈਂ ਜਿਹੜਾ ਬੜਾ ਸੁਣੱਖਾ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਏ ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਸੁਹੱਪਣ ਸੋਲ੍ਹਾਂ-ਸਤਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਧੂੜ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਗਿਆ ਏ। ਹੁਣ ਵੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਚੀਰਵੀਆਂ ਬਾਦਾਮੀ ਨੇ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਮੁੱਛਾਂ ਦੇ ਰੰਗ 'ਚੋਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਭਾਹ ਮਾਰਦੀ ਏ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੈਂ ਨਾ! ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੂਰਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਡਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਨਈਂ ਸੀ ਬਦਲੀ- ਬਸ, ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਮੋਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਦੰਦ ਬੜੇ ਘੱਟ ਦੇਖੇ। ਉਸ ਦੇ ਪੰਖੜੀਆਂ ਵਰਗੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੰਜ ਭਿਚੇ ਰਹੇ ਜਿਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਮਹਿਲ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਬੈਠ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਉਹ ਇੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ-ਖੜ੍ਹਾ ਈ ਯਕਦਮ ਅੰਦਰੋਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਤਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਡਰੀ ਕਿ ਉਹ ਗਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਢੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਮੈਂ ਕੰਧ ਤੋਂ ਝਾਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਏ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਏ ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਜ ਡਰ-ਡਰ ਕੇ, ਤ੍ਰਭਕ ਤ੍ਰਭਕ ਕੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਏ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਫੜੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਤੂੰ ਜਦੋਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਦੌੜਨ-ਭੱਜਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤਾਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਈਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਇਨਸਾਨ ਇੰਨਾ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਏ! ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਤੂੰ ਡਿੱਗ ਪਈ ਤੇ ਤੇਰੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਸੱਟ ਵੱਜੀ। ਮੈਂ ਰੋਂਦਿਆਂ-ਰੋਂਦਿਆਂ ਬੇਹਾਲ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਤੇਰੇ ਅੱਬੂ ਨੇ ਚਹਿਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਖ਼ੁਦਾ ਜੋ ਵੀ ਕਰਦਾ ਏ, ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਏ। ਸਾਡੀ ਰਾਣੋ ਧੀ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਸੱਟ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦਾਗ਼ਦਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਏ।” ਪਰ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ। ਸੱਟ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਚੰਦ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਲਾਲ-ਲਾਲ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ-ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਿਹਾ ਵੀ... ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਪੀਲਾ-ਪੀਲਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਏ।

ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਤੈਨੂੰ ਬੀਬੀ-ਜੀ ਕੋਲ ਬਿਠਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਤੇਰੇ ਵਾਂਗ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਏ। ਬੀਬੀ-ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਮੇਰੀ ਰਾਣੋ ਧੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਫ਼ ਪਛਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਕਟੋਰੀਆਂ ਦੀ ਟੁਣਕ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਟੁਣਕ ਕਿ ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੈਂ ਤਦ ਵੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਟੁਣਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਫੇਰ ਇੰਜ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੂੰ 'ਆਯਤ' (ਕੁਰਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਕ) ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੇਰੀਆਂ ਸਾਥਣਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਇਕੱਲੀ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੈਂ ਤਾਂ ਗਲੀ 'ਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੈਰ ਰੁਕ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਬਨੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਆਉਂਦੇ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਮਜ਼ਾਰ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਮਜਾਵਰ (ਦਰਗਾਹ ਦਾ ਸੇਵਾਦਾਰ) ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਇੱਧਰੋਂ ਦੀ ਲੰਘੇ ਤੇ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਇਹ ਕੌਣ ਲੜਕੀ ਏ ਜੀਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਖੰਭਾਂ ਦੀ ਫੜਫੜਾਹਟ ਸੁਣ ਰਹੇ ਆਂ।” ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਏ ਤਾਂ ਤੂੰ ਇੰਨੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਈ ਕਿ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੈਂ। ਉਦੋਂ ਇੰਜ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭਰੇ ਭਾਂਡੇ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਤਿਲਾਵਤ (ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਾ ਪਾਠ) ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਤੂੰ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਉੱਠਦੀ ਤੇ 'ਬਰਕਤ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ' ਕਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਂਡਿਆਂ 'ਤੇ 'ਛੂ' ਕਰਦੀ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਇਹ ਪਾਣੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਲਾਉਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਬੀਮਾਰ ਚੰਗੇ-ਭਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਬੇਨਮਾਜ਼, ਨਮਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਨੂਰ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਏਂ ਪਰ ਹੁਣ ਤੂੰ ਬੀਬੀ-ਜੀ ਦੇ ਘਰੋਂ ਵਾਪਸ ਘਰ ਆਉਂਦੀ ਏਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਈਂ ਟਿਕਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ 'ਤੇ ਨਈਂ ਟਿਕ ਸਕਦੀਆਂ। ਖ਼ੁਦਾ ਤੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੂੰ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਜਪਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੈਂ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਅੱਬਾ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਤੈਨੂੰ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਮਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਸਲਾਮ ਵੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆਇਆ ਸੀ।

ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਤੂੰ ਇੰਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਮੇਰੇ ਜਿਗਰ ਦੀ ਬੋਟੀ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਜਦੋਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੰਨਾਟਾ ਏ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਧਰੋਂ-ਉੱਧਰੋਂ ਸਿਸਕੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆ ਜਾਂਦੀ ਏ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਾ ਪਾਠ ਸੁਣ ਰਹੀ ਆਂ। ਤੇਰੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਨਈਂ ਹਿੱਲ ਰਹੇ ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਹਿੰਨੀ ਆਂ ਕਿ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਤੇਰੀ ਏ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੀ ਰਾਣੋ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਏ!

ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਤੇਰੇ ਚਾਚੇ ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਬੀਵੀ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਲਈ ਤੇਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੰਗਣ ਆਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਏਂ। ਮਾਂਵਾਂ ਤਾਂ ਧੀ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੰਨੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਈ ਸਮਝ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿ ਵਕਤ ਆ ਰਿਹਾ ਏ ਪਰ ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਈ ਨਾ ਸਕੀ। ਤੂੰ ਸੋਚਣ ਦੀ ਮੋਹਲਤ ਨਈਂ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੱਬਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਇਸ ਬੇਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੋਲਿਆ, “ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਦਾ ਦੀ ਬੇਖ਼ਬਰੀ ਏਂ ਪਰ ਮੈਂ ਏਡਾ ਬੇਖ਼ਬਰ ਨਈਂ ਆਂ। ਬਸ, ਗੱਲ ਇਹ ਐ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਏ। ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਕਰ। ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁੱਝ ਮੌਲਾ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤਜ ਦਿੱਤਾ ਏ।” ਉਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਤੈਥੋਂ ਭੈਅ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਤੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਫੇਰ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਦਿਮ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਉਰਸ ਏ ਜਿਹੜਾ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗਾ ਤੇ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਏ ਤੇ ਇਹ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਸੁਣਿਆ ਏ ਕਿ ਮੇਰੀ ਚੇਲੀ ਰਾਣੋ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤੱਕ ਉਸ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਮਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਕਰਵਾਓ ਵਰਨਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਸਮ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਤੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੈਂ ਧੀਏ ਕਿ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਬੜੇ ਜਲਾਲ (ਗੁੱਸੇ) ਵਾਲੇ ਸਾਈਂ ਸਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਸ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਭਰ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਰਾਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਸਿਰਹਾਣੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਏ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੱਥ ਨਿਕਲਦਾ ਏ। ਬੁਰਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਖਿੱਚਿਆ ਆਉਂਦਾ ਏ। ਆਪਣੀ ਗਰਦਨ ਸਾਈਂ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੱਥ 'ਚ ਦੇ ਦੇਂਦਾ ਏ ਤੇ ਫੇਰ ਉੱਥੇ ਈ ਢੇਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਸਾਈਂ ਜੀ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੱਥ ਵਾਪਸ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ 'ਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਏ ਤੇ ਮਜ਼ਾਰ-ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਇੰਜ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਕਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਈ ਨਾ ਹੋਣ। ਕੀਹਦੀ ਮਜਾਲ ਸੀ ਕਿ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਦਾ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਇੱਕ ਊਠ 'ਤੇ ਕੁਜਾਵੇ 'ਚ ਬੈਠੇ ਦਰਗਾਹ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਕੁਜਾਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਾਂ ਤੇ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਜਾਨ! ਕੁਜਾਵੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਊਠ ਦੇ ਪਲਾਨ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਅੱਬਾ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਊਠ ਜਿਉਂ ਈ ਉੱਠਿਆ ਤੇ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀਆਂ ਤਿਲਾਵਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਾਕ ਤੇ ਨੇਕ ਬੱਚੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡਾ ਊਠ ਜਿੱਥੋਂ ਵੀ ਲੰਘਦਾ, ਲੋਕ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੋਂ ਖਿੱਚੇ ਤੁਰੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰ ਰਹੇ ਤੇ ਰੋ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਸੁਬਹਾਨ-ਅੱਲ੍ਹਾ, ਸੁਬਹਾਨ-ਅੱਲ੍ਹਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੁਜਾਵੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਚਿੜੀਆਂ, ਮੜਕੀਆਂ ਤੇ ਕਬੂਤਰਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਗੋਤਾ ਲਾ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਸ਼ਰਬਤ ਪੀ ਕੇ ਨੱਚਦੇ-ਤੈਰਦੇ ਹੋਏ ਦੂਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਸਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਪਾਪੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸ ਨੇਕੀ ਦਾ ਫ਼ਲ ਏ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਧੀ ਦਿੱਤੀ ਏ ਜਿਹੜੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੀ ਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਸਮਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਏ। ਆਸਮਾਨ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਮੈਨੂੰ ਇੰਜ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਤੇਰੇ ਅੱਬਾ ਨੇ ਝੁਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਉੱਪਰ ਦੇਖ, ਇਹ ਕੇਹੇ ਨੂਰਾਨੀ ਪਰਿੰਦੇ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਡ ਰਹੇ ਨੇ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿੰਦੇ ਕਦੀ ਨਈਂ ਦੇਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੰਭਾਂ 'ਚ ਸਿਤਾਰੇ ਚਮਕਦੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਸਮਾਨ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਜਾਪਦੇ ਨੇ।” ਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨੂਰ ਬੱਚੀ! ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਜਾਹਿਲ ਮਾਂ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਆਂ ਕਿ ਉਹ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਈ ਸਨ। ਕੁੱਝ ਇਹੋ-ਜਿਹੇ ਜਿਵੇਂ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੰਭ ਲੱਗ ਗਏ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹੁਮਕਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਧੀ ਤੋਂ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਾ ਪਾਠ ਸੁਣਨ ਆਏ ਹੋਣ। ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਦਰਗਾਹ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਕੋਲ ਸਾਡਾ ਊਠ ਬੈਠਿਆ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸੈਂ ਕਿ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਵੀ ਨੇ। ਤੂੰ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਵੱਲ ਇੰਜ ਖਿੱਚੀਦੀ ਤੁਰ ਗਈ ਸੈਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਤੇਰੀ ਉਂਗਲ ਫੜ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਚੁੰਮ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤੂੰ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤੇ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਮਿਠਾਸ ਚਖਣ ਲਈ ਲੋਕ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੁਆਲੇ ਜੁੜ ਗਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੋਰਾਂ ਨਾਲ ਛੂਹਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਪੋਰ ਚੁੰਮ ਲਏ। ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੱਥ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣ ਪਹੁੰਚੇ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ, “ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਸਾਈਂ ਜੀ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ-ਪਿਛਲੇ ਗੁਨਾਹ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਾ ਲਏ ਨੇ। ਤੁਸੀਂ ਇੰਸ਼ਾ ਅੱਲ੍ਹਾ ਜੱਨਤੀ ਓਂ।” ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਤੇ ਹਜਰਤ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੀਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਅਮਾਨਤ 'ਚ ਦੇ ਕੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਏ ਕਿ ਉਰਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬੀਤਣ ਪਿੱਛੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਨਿਆਮਤ (ਰੱਬੀ ਦਾਤ) ਨੂੰ ਲੈਣ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਿਹੜੀ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਬੀਬ-ਏ-ਪਾਕ ਨੇ ਸਾਡੀ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਤੇ ਪਾਪੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਿੱਧੀ-ਸਾਦੀ ਨੇਕੀ ਤੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਏ। ਨੀਂ ਮੇਰੀ ਬੱਚੀਏ, ਨੀਂ ਮੇਰੇ ਜਿਗਰ ਦੀ ਬੋਟੀਏ, ਨੀਂ ਮੇਰੀ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੀ ਰਾਣੋ ਧੀਏ! ਫੇਰ ਜਦੋਂ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਮਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਤੂੰ ਉੱਥੇ ਬੈਠੀ ਸੈਂ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਬੈਠਾਅ ਗਏ ਸੀ ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਤੂੰ ਈ ਸੈਂ? ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਤਲੀਆਂ ਫੈਲ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਤੇਰੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜੰਮੇ ਖ਼ੂਨ ਦੀਆਂ ਪੇਪੜੀਆਂ ਸਨ। ਤੇਰੇ ਵਾਲ ਖਿੱਲਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਚਾਦਰ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੱਥੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਆਪਣੇ ਅੱਬੂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਢਕਣ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਨਈਂ ਸੀ ਆਇਆ। ਤੇਰਾ ਰੰਗ ਮਿੱਟੀ ਹੋਇਆ-ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਈ ਤੂੰ ਚੀਕ ਪਈ ਸੈਂ, “ਮੈਥੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ ਅੱਬਾ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਵੀਂ ਅੰਮਾਂ, ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਰਹਾਂਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨਈਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੱਥ ਨਈਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਈਂ ਹੁੰਦਾ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਈ ਰਹਾਂਗੀ। ਤੇ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ, ਅੱਜ ਨਈਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ। ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਹੀ... ਪਰ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੱਥ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਓਦੋਂ ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ ਆਪਣੇ ਅੱਬੂ ਤੇ ਅੰਮਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਚ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂਗੀ ਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਕਰਾਂਗੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਧੋ-ਧੋ ਪੀਵਾਂਗੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਨਈਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਵੱਝ ਗਈ ਆਂ। ਮੈਂ ਮਰ ਗਈ ਆਂ।” ਫੇਰ ਯਕਦਮ ਤੇਰੀ ਭੁੱਬ ਨਿਕਲ ਗਈ ਤੇ ਪਰ ਤੂੰ ਯਕਦਮ ਆਪਣੇ ਅੱਥਰੂ ਡੱਕ ਲਏ ਸਨ ਤੇ ਭਰੜਾਈ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਤਿਲਾਵਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਸੈਂ ਤੂੰ। ਆਸੇ-ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਈ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਸਨ, “ਅਸਰ ਆ ਗਿਆ ਏ। ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਆ ਗਈ ਏ।”

ਤੇਰੇ ਅੱਬੂ ਨੇ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, “ਅਸਰ ਆ ਗਿਆ ਏ... ਕਸਰ ਆ ਗਈ ਏ? ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਕਿੰਜ ਆ ਸਕਦੀ ਏ? ਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਓ ਕਿ ਕਸਰ ਆ ਗਈ ਏ ਤਾਂ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਕਿੱਥੇ ਨੇ?” ਉਹ ਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਵਿਲਕਦੀ ਹੋਈ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਸਾਂ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਖਾਦਿਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਈਂ ਜੀ ਤਾਂ ਉਰਸ ਦੇ ਫ਼ੌਰਨ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕੋਠੜੀ 'ਚ ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਕਈ ਦਿਨ ਤੱਕ ਵਜੀਫ਼ਾ (ਜਪ) ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਈਂ ਮਿਲਦੇ। ਫੇਰ ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਬੀਬੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖਾਦਿਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਣੋ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਬੀਬੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਬੜੀਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਪਾਪ ਏ। ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਅਹੁਲ ਕੇ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਵੱਲ ਗਏ ਪਰ ਐਤਕੀਂ ਮੇਰੀ ਬੱਚੀ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਜਲਾਲ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਤੂੰ ਇੰਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੀਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਤੁਸੀਂ ਗਏ ਕਿਉਂ ਨਈਂ?” ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਈ ਨਈਂ ਸੀ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਚੀਕ ਉਸ ਹਲਕ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਏ ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਤਿਲਾਵਤ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕਦੀ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਨਿਕਲਿਆ ਈ ਨਈਂ ਸੀ!

ਅਸੀਂ ਉੱਜੜੇ-ਪੁੱਜੜੇ ਮਾਪੇ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨੁੱਕਰ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋ ਰਹੇ ਸੀ ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਰੋਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਰੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਖਾਦਿਮ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਰਾਣੋ ਦੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਦਾ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੁੜੀ ਅਚਾਨਕ ਜਿੰਨ-ਭੂਤ ਦੇ ਕਬਜੇ 'ਚ ਚਲੀ ਗਈ ਏ ਤੇ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਖ਼ਾਸ ਵਜੀਫ਼ਾ ਫ਼ਰਮਾ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ ਜਿੰਨ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਇਸ ਅਮਾਨਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਫੇਰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ ਤੇ ਰਾਣੋ ਨੂੰ ਦਰਗਾਹ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਰਹਿਣ ਦਿਓ।

“ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ,” ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਗੂੰਜੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤਲਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। “ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ ਮੇਰੇ ਅੱਬੂ, ਜਾਓ ਮੇਰੀ ਅੰਮਾਂ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ, ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ, ਮੁਬਾਰਕ ਹੱਥ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਕਲੇਗਾ, ਫ਼ੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਿੱਧੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਾਂਗੀ।” ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤੂੰ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਵੱਲ ਪਰਤ ਗਈ ਸੈਂ ਤੇ ਤੁਰਦੀ ਹੋਈ ਇੰਜ ਡੋਲ ਰਹੀ ਸੈਂ ਜਿਵੇਂ ਕੱਟੀ ਪਤੰਗ ਡੋਲ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਏ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਸਦਕੇ ਜਾਵਾਂ ਮੇਰੀਏ ਧੀਏ! ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਮਾਪੇ ਉਸ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਪਛਾਣਦੀ ਵੀ ਨਈਂ ਸੈਂ। ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇੰਜ ਸੁੰਨੀਆਂ-ਸੁੰਨੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਸੈਂ ਜਿਵੇਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਕਿੱਧਰੋਂ ਆਈ ਏ! ਤੇਰਾ ਰੰਗ ਮੈਲਾ-ਮੈਲਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਆਕੜ ਕੇ ਪਾਟ ਗਏ ਸਨ। ਤੇਰੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰਦ ਸੀ, ਡੱਕੇ-ਡੌਲੇ ਸਨ, ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਪੱਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਜੋੜਾ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਉੱਠੀ ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਤੇਰਾ ਇੱਕ ਵੀ ਪੈਰ ਸਿੱਧਾ ਨਈਂ ਸੀ ਪੈ ਰਿਹਾ। ਫੇਰ ਤੂੰ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਸੈਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਏ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਕਿਤੇ ਕੱਪੜੇ ਬਦਲਣ ਗਈ ਏਂ। ਫੇਰ ਯਕਦਮ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੌਲਾ ਪੈਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਤੇ ਤੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸੈਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਕੁੱਝ ਖਾਦਿਮ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਜੋੜਾ ਦਰਗਾਹ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਦੇਗ ਹੇਠ ਮੱਚਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਤਿਲਾਵਤ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੈਂ ਪਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਕਟੋਰੀਆਂ ਦੀ ਟੁਣਕ ਨਈਂ ਸੀ। ਫੇਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਦੀ-ਪੜ੍ਹਦੀ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਵੱਲ ਝੁਕ ਜਾਂਦੀ ਸੈਂ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਝਿਰੀ, ਕੋਈ ਦਰਾੜ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਂ- ਫੇਰ ਤੂੰ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਸੈਂ ਤੇ ਤਿਲਾਵਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਜਿਵੇਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਸੈਂ, “ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇਗਾ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੱਥ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਕਲੇਗਾ, ਫ਼ੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਨਸਾਫ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।” ਫੇਰ ਤੂੰ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਤੇ ਤਿਲਾਵਤ ਵਿੱਚ ਮਗਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੈਂ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਸਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਖ਼ਿਦਮਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਤੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, “ਜਿੰਨ-ਭੂਤ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਈਂ ਫੜਕਦੇ ਤੇ ਦੂਰ ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਝੂੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਹੀਰੇ ਵਰਗੀ ਧੀ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਫ਼ਰ ਜਿੰਨ ਆ ਗਏ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਤਿਲਾਵਤ ਦਾ ਵੀ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਈਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਗਾਹ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੇ ਈ ਜਿੰਨ ਨੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਜਾਣਗੇ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ, ਰਸੂਲ ਦੇ ਪਾਕ ਨਾਂ 'ਤੇ, ਪੀਰ ਦਸਤਗੀਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ, ਸ਼ਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ 'ਤੇ ਚੱਲੋ ਤੇ ਜਿੰਨ ਲਾਹੋ।” ਉਦੋਂ ਸ਼ਾਈਂ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ, “ਅਸੀਂ ਜਿੰਨ ਤਾਂ ਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਏ- ਇਹ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਕਾਫ਼ਿਰ ਜਿੰਨ ਏ ਤੇ ਕਾਫ਼ਿਰ ਜਿੰਨ ਸਾਡੇ ਕਬਜੇ ਵਿੱਚ ਨਈਂ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦੁਆ ਕਰ ਰਹੇ ਆਂ, ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਦੁਆ ਕਰੋ। ਸਾਡਾ ਵਜੀਫ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਬੁੱਢੀ ਖਾਦਿਮਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, “ਉਰਸ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਹਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਹ ਮਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਆਏ ਸਨ। ਤੇ ਤੇਰੀ ਬਦਨਸੀਬ ਧੀ ਨੇ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਤੋਂ ਗੋਲ-ਗੋਲ ਲਹਿਰੀਏ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਭਰ ਲਏ ਸਨ ਤੇ ਚੀਕ-ਚੀਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਸਾਈਂ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ 'ਚੋਂ ਮੁਬਾਰਕ ਹੱਥ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਨਿਕਲੇਗਾ, ਨਿਕਲੇਗਾ, ਜੇ ਤੂੰ ਇੱਕ ਕਦਮ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਈਂ ਦੂਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਤੇਰਾ ਨਾਸ਼ ਕਰ ਦਿਆਂਗੀ।' ਖਾਦਿਮ ਤੇਰੀ ਧੀ ਦੀ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਤਾਂ ਸਾਈਂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਨਾਦਾਨੋਂ! ਇਹ ਲੜਕੀ ਨਈਂ ਬੋਲ ਰਹੀ, ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰਲਾ ਕਾਫ਼ਿਰ ਜਿੰਨ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਏ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਉੱਤੇ ਕਬਜਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਏ, ਸਾਨੂੰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਰਦ-ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੱਧਰ ਨਈਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਵਰਨਾ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜਿੰਨ ਕੀ ਕਰ ਬੈਠੇ'।” ਫੇਰ ਦਰਗਾਹ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਦਿਮ ਆਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਧੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਏ। ਡਿੱਗਦੇ-ਢਹਿੰਦੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮਜ਼ਾਰ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੇ ਪੁਆਂਦੀ ਲੇਟੀ ਹੋਈ ਸੈਂ। ਚਿਰਾਗ਼ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤਾੜੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਵਿਤਰ ਖ਼ੂੰਨ ਸੰਗ ਲਿਖਿਆ ਪੈਰਿਸ ਕਮਿਊਨ ਦਾ ਅਮਰ ਇਤਿਹਾਸ

ਅੱਜ ਤੋਂ 150 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 18 ਮਾਰਚ 1871 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਹਾਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਯੁੱਗਾਂ ਯੁਗਾਤਰਾਂ ਤੋਂ ਚਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਮਾਨਵ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਪੈਰਿਸ ਕਮਿਊਨ' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਨਵ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਹਨਤਕਸ਼, ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਲੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਰਾਜ ਕਰਨਾ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣਾ, ਇਹ ਯੋਗਤਾ ਸਿਰਫ ਉਪਰਲੇ ਲੁਟੇਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅੱਜ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸੂਝ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਨਅੱਤੀ ਇਨਕਲਾਬਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਫਰਵਰੀ 1848 ਵਿੱਚ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਅਤੇ ਫਰੈਡਰਿਕ ਐਂਗਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਅਮਰ ਰਚਨਾ 'ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਇਸ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਜਮਾਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਦਿਨੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣੇ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ 18 ਮਾਰਚ 1871 ਵਾਲੇ ਦਿਨ 'ਪੈਰਿਸ ਕਮਿਊਨ' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਕਾਰ ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਯੁੱਗਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਪੈਰਿਸ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨੇ ਲੁਟੇਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਬਣਦੀਆਂ ਤੇ ਚਲਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। 'ਪੈਰਿਸ ਕਮਿਊਨ' ਅਰਥਾਤ ਸੰਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ 72 ਦਿਨ (18 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 28 ਮਈ 1871) ਤੱਕ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕੀ। 28 ਮਈ 1871 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਪਿਛਾਖੜੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖ਼ੂੰਨ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਡੋਬ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤਜ਼ਰਬੇ ਨੇ ਮਾਨਵ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅਨਮੁੱਲੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਲਾਮਿਸਾਲ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਚਾਰਕਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਕਾਰਾਂ, ਉਸਤਾਦਾਂ, ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ, ਫਰੈਡਰਿਕ ਐਂਗਲਜ਼, ਵੀ ਆਈ. ਲੈਨਿਨ, ਜੌਸਫ ਸਟਾਲਿਨ, ਮਾਓ ਸੇ ਤੁੰਗ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਲਈ ਮਹਾਨ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਸਬਕ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਸਬਕਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਖ਼ੂੰਨ ਸੰਗ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਪੈਰਿਸ ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਇਸ ਅਮਰ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਝਾਤ ਪਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਸਨਅਤੀ ਇਨਕਲਾਬਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਾਕਤ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਯੂਰਪ ਦੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਦਹਿਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਅੰਧ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਆਪਸੀ ਜੰਗਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜੁਲਾਈ 1870 ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਪਰਸ਼ੀਆ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਛਿੜ ਪਈ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਤੀਸਰਾ ਹਾਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ “ਲੋਕਤੰਤਰ” ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ ਪਰ ਇਸ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਹੀ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ। ਲੋਕ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ “ਕੌਮੀ ਗਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ” ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਨਵਰੀ 1871 ਵਿੱਚ “ਕੌਮੀ ਗਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ” ਨੇ ਪਰਸ਼ੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ ਸੱਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਰਵਰੀ 1871 ਵਿੱਚ ਪੂੰਜੀਪਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਠੋਕਾ ਅਤੇ ਘੋਰ ਉਲਟ-ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਡੌਲਫ਼ ਥਿਏਰਸ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪੈਰਿਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਕੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡਜ਼' ਨਾਂ ਦੇ ਦਲ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਫੌਜੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਪੂੰਜੀਪਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਠਪੁਤਲੀ ਥਿਏਰਸ ਸਰਕਾਰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਭੈਅਭੀਤ ਹੋਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

18 ਮਾਰਚ 1871 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਪਹੁ ਫੁਟਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਥਿਏਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਜਾਣ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਫੌਜ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪੈਰਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਉੱਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਦਸਤੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡਜ਼' ਦਾ ਕਬਜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਥਿਏਰਸ ਸਰਕਾਰ ਪੈਰਿਸ ਤੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਰੱਸਲਜ਼ ਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਲੁਕੀ।

18 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 26 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਵਜਨਕ ਮੱਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਚੋਣ ਹੋਈ। 28 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਟਾਊਨ ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਸਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੰਗ ਕਰਕੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਅਰਥਾਤ ਪੈਰਿਸ ਕਮਿਊਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਨਅੱਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮੋਚੀ, ਜੁਲਾਹੇ, ਨਾਈ, ਦਰਜੀ, ਪ੍ਰੈਸ ਮਜ਼ਦੂਰ ਆਦਿ ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਕਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵੀ ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਊਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਭਾਈ-ਭਾਈ ਸਨ। ਕਮਿਊਨ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਮਿਊਨ ਦਾ ਝੰਡਾ ਸੰਸਾਰ ਗਣਰਾਜ ਦਾ ਝੰਡਾ ਹੈ। ਕਮਿਊਨ ਨੇ ਅੰਧ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ, ਵਿਸਤਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ। ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ “ਜਿੱਤ ਦੇ ਮਿਨਾਰ” ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਅੰਧ-ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ, ਵਿਸਤਾਰਵਾਦ, ਸੈਨਵਾਦ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। 6 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਨੈਪੋਲੀਅਨ ਦੇ ਬਦਨਾਮ “ਗਿਲੋਟੀਨ” ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਕੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅੱਗ ਲਾਕੇ ਫੂਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ “ਗਿਲੋਟੀਨ” ਉੱਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਮਿਊਨ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਦਨਾਮ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅਕਤੂਬਰ 1870 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪਰੈਲ 1871 ਤੱਕ ਦਾ ਸਾਰਾ ਲਗਾਨ (ਟੈਕਸ) ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੂਦਖੋਰੀ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

6 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਡਜ਼' ਦੇ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਊਨ ਦੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ ਜਮਹੂਰੀ ਸੀ। 16 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਦਾਰੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਫਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਕਮਿਊਨ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਸਲੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਰਮ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਪੂਜਾ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਹੁੱਦੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਫਰੈਂਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਨਾ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਹ ਤਨਖਾਹ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇੱਕ ਟਰੇਂਡ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹੁਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਧੂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਤੱਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖ਼ੁੱਦ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ “ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਕਠਿਨ ਅਤੇ ਰਹੱਸਮਈ” ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਕ ਟਰੇਂਡ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ 800 ਫਰੈਂਕ ਸਾਲਾਨਾ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 1200 ਫਰੈਂਕ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਰੋਕਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਕਮਿਊਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰੋਜ਼ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਫੈਸਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ, ਲਗਾਨ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਦਾ ਖਾਤਮਾ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਬਰੈੱਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਰਾਤ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਆਦਿ ਲੋਕ ਸਮੂੰਹਾਂ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸਨ। ਲੋਕ ਕਮਿਊਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਆਓ, ਆਪਣੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਛਾਣੀਏ

ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ, ਭੱਦੇ ਮਜ਼ਾਕ, ਗ਼ਲਤ ਇਸ਼ਾਰੇ, ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ, ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟਣਾ, ਛੇੜਛਾੜ, ਕੁੱਟਮਾਰ ਆਦਿ ਆਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਨਾਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਿਹਾ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਲਿੰਗਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰੁਕਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਸਤਪੰਜਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ/ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਜਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਇਸ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੌਰ ਵਿਚਲੀਆਂ ਢਾਹੂ, ਗੰਦੀਆਂ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਗਹਿਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਮਾਜ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੱਤਰਸੱਤਾ, ਔਰਤ-ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ, ਗ਼ੈਰ-ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀ ਮਰਦਾਵੀਂ ਸੱਤਾ ਤੇ ਜਗੀਰੂ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਔਰਤ ਨੂੰ ਭੋਗ ਦੀ ਵਸਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਦੀ ਵਸਤੂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਦਾ ਬਿੰਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਤੋ, ਖੇਡੋ ਤੇ ਸੁੱਟੋ। ਅਜਿਹਾ ਅਸ਼ਲੀਲ ਮਾਹੌਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਬਿਮਾਰ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਮਨੁੱਖ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਉਪਭੋਗੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਔਰਤ ਦੇ ਜਿਸਮ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਪਰੋਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੱਚਰਤਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੜਕਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਏ ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ’ਤੇ ਕਲੰਕ ਹਨ। ਜਦ ਇਹ ਅਸ਼ਲੀਲ ਵਰੋਲੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਗਹਿਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਾ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਹ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗ਼ਲਤ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਕੇ ਨਰੋਈਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਰ ਚੇਤਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਲੂਣਦੀਆਂ ਅਤੇ

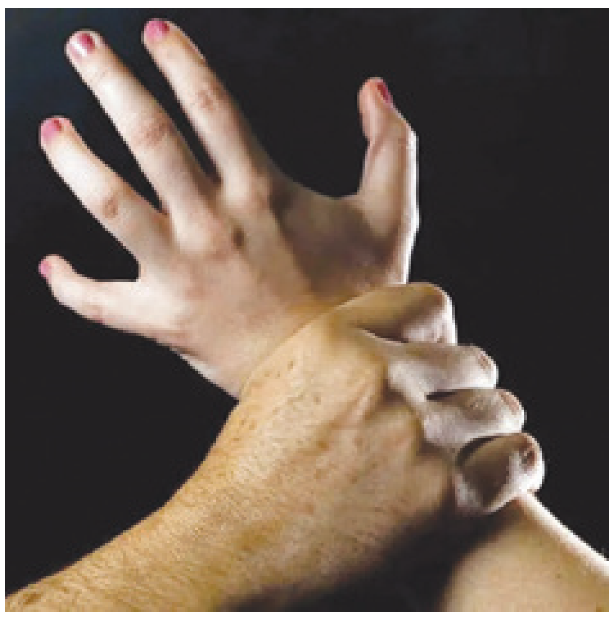

ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੁਆਲ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਪਤਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਨਿਘਾਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫ਼ਿਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਸੁਆਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਬੌਧਿਕ ਕੰਗਾਲੀ ਦਾ ਸੁਆਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਨਵੀਆਂ-ਨਰੋਈਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚਲਾ ਅਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਬੇਅਰਾਮੀ ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਨ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਘਟਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜ਼ਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਲਈ ਪੈਸਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਏਜੰਟ ਜਿਹੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੰਢਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸਾਰੂ ਸਮੂਹਿਕ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚਲਾ ਵਰਤਾਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਗ਼ੈਰ-ਸੰਜੀਦਾ ਵਿਹਾਰਕ ਬਿਰਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਡੀ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਪਭੋਗੀ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਣ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਥੋਪੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲਿੰਗਕ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰੂ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਾਲ ਗੜੁੱਚ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਹਮਲੇ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਸਾਡੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਲੁੱਕੀਆਂ ਗੁੱਝੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀਆਂ। ਅਧਿਆਪਕ ਵਰਗ ਦੇ ਸਿਰ ਇਸ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਗਵਾਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਜਮਹੂਰੀ ਮਾਹੌਲ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵੇਲਾ ਵਿਹਾ ਚੁੱਕੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਲੰਪਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਘਰੇ ਹੋਏ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਹੰਢਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਮਰਾਜੀ ਮੀਡੀਏ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ, ਪੋਰਨੋਗ੍ਰਾਫੀ, ਨੰਗੇਜ਼ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਕਾਮ-ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀਆਂ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਰਖ਼ੇਜ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ’ਤੇ ਜ਼ਹਿਰ ਛਿੜਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਾਲ ਧ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਨ ਨੇ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਉਪਭੋਗੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਟੀਵੀ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ, ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਦੀ ਵਸਤੂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ ਤੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਹਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਡੀ ਵੱਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲੱਚਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚਲੀ ਲੱਚਰ ਗਾਇਕੀ ਨੇ ਵੀ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਕਾਮ ਵਾਸਨਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੋਬਾਈਲਾਂ ’ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਚੈਟਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਮੈਸੇਜ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਭੇਜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਕਤ ਟਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਭਰਮ ਰਾਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਲੜਕੀ ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਜ਼ਰਮ ਤੱਕ ਹੀ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਜ਼ਰਮ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਮਨਫ਼ੀ ਕਰਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਥੋੜ-ਚਿਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲੇ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਇਹ ਅਕਸ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁੰਡਿਆਂ, ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲੜਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਛਾਣੀਏ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਲ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ। ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਤੋਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ ਅਨਮੋਲ ਗਹਿਣਾ

ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਡਾਰੀ, ਰੂਹ ਨੂੰ ਖ਼ੁਮਾਰੀ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਰਿਆਈ ਤੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਨੂੰ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਪਾਣ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਨੂਰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨੂੰ ਬੁਝਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਬੰਦੇ ਅੱਗੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਫਰੋਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਹਜ-ਸੰਵੇਦਨਾ ਵਾਲਾ ਸੁਨੱਖਾ ਤੇ ਸਿਆਣਾ ਪੁਰਖ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੌਧਿਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸੀਰਤ ਨੂੰ ਸੁਹਜ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲਮ ਨੂੰ ਆਸ ਦੇ ਖੰਭ ਲਾ ਦੇਣੇ, ਹਨੇਰੇ ਕੋਨਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾ ਦੇਣਾ, ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ’ਚ ਰੰਗ ਦੇਣਾ, ਹਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ’ਚ ਫ਼ਤਿਹ ਦਾ ਝੰਡਾ ਫੜਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਰਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦੇਣਾ ਉਸਾਰੂ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਅਸਲ ਮਿੱਤਰ ਬਣ ਕੇ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਏਪੀਜੇ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ, ‘ਇਕ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਸੌ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।’ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣ, ਇਹ ਜਗਿਆਸੂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਪੱਖੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਮਾਲੋਮਾਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ’ਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗਿਆਨ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਗੂੜ੍ਹ-ਰਹੱਸਾਂ ਨੂੰ ਰੂਪਾਂਤਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵਾਂ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗਿਆਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ’ਚ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ, ਮਿਥਹਾਸਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਾਹਿਤਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਬਨਸਪਤਿਕ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਗਣਿਤ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਕਿਤਾਬ ਸਾਡੀ ਲੋੜ ਤੇ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਆਦ, ਕੁਝ ਨਿਗਲਣ ਤੇ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚਬਾ-ਚਬਾ ਕੇ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਟੋਟਿਆਂ ’ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਕੁਝ ਨੂੰ ਖ਼ਾਨਾਪੂਰਤੀ ਤੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਪੱਕ ਦੋਸਤ ਬਣ ਕੇ ਉਮਰ ਭਰ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਵਾਹ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀਆਂ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਘੋਟਾ ਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਚੰਗੇ ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਾਈ ’ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਆਕਤੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ’ਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਕਸ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦਾ ਬਹੁਪਰਤੀ ਪਰਛਾਵਾਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਜੀਵਨ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ’ਚ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਪੱਕ ਤੇ ਸੱਚੀਆਂ ਮਿੱਤਰ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ’ਚ ਬੱਝੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵੇਲੇ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸਾਰੂ ਤੇ ਉੱਤਮ ਵੰਨਗੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ’ਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਜਿਊਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਸਾਡਾ ਹੌਸਲਾ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਹਮਦਰਦ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨ ਰਾਬਰਟ ਸਾਊਥੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਮੰਨਦਾ ਹੋਇਆ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ‘ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਮਿੱਤਰ ਹਨ, ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁੱਖ ’ਚ ਮੈਨੂੰ ਸਹਾਰੇ ਦਾ ਅਤੇ ਦਰਦ ’ਚ ਆਰਾਮ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।’ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੰਭਾਲ-ਸੰਭਾਲ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਕੋਈ ਮੰਗਣ ਵੀ ਆਏ ਤਾਂ ਵੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਆਨਾਕਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਤੇ ਸ਼ੌਕ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੰਗਦਾਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਲੋਰੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਓ। ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਰੁਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ‘ਆਪਣਾ ਮਨ ਚੰਗਾ ਤੇ ਕੁਠਾਲੀ ’ਚ ਗੰਗਾ’ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਸੱਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਜਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਗੁਆਉਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਕੇਵਲ ਗਿਆਨ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਇਸ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਦਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਰ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਮਾਅਰਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਬੁਲੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਇਕ ਜਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉੱਚ ਆਦਰਸ਼ੀ ਬਣਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਾਂ। ਡਿੱਗ-ਡਿੱਗ ਕੇ ਉੱਠਣ ਤੇ ਹਾਰ-ਹਾਰ ਕੇ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਵਲ ਵੀ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕਦਮ- ਦਰ-ਕਦਮ ਮੰਜ਼ਿਲ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ’ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕੇ ਮਨਭਾਉਂਦੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਘਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਕੁਰਸੀਆਂ, ਸੋਫ਼ੇ, ਅਲਮਾਰੀਆਂ, ਸੁੰਦਰ ਕੱਪੜੇ, ਆਧੁਨਿਕ ਰਸੋਈਆਂ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵੀ ਉਪਯੋਗ ’ਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਘਰੇਲੂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਰੱਖਣੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਰੋਮਨ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਸਰੋ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਕਮਰਾ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੋਵੇ।’ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਖਿਡੌਣੇ ਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਜ਼ਿੱਦ ’ਤੇ ਝੱਟ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਅਸੀਂ ਇਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਦਿੰਦੇ। ਬੱਚਿਆਂ ’ਚ ਪੜ੍ਹਨ ਰੁਚੀਆਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਮਨੁੱਖ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਨੈੱਟਵਰਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਕੋਮਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਅੰਦਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਥਾਹ ਸਮੁੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਗਿਆਸਾ ਦੀ ਮਧਾਣੀ ਨਾਲ ਰਿੜਕ ਕੇ ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਕੀਮਤੀ ਰਤਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੁਹਜ ਸੁਆਦ ਨਾਲ ਲੱਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਪਾਠਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ’ਚ ਤੈਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫ਼ਰਾਂਸੀਸੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਵਾਲਟੇਅਰ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਰਤਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਤਨ ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਜਾਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਗਤ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਬਣਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ’ਚ ਜਗਦੇ ਜੁਗਨੂੰ, ਮਘਦੇ ਸੂਰਜ, ਲਿਛ-ਲਿਛ ਕਰਦੇ ਤਾਰੇ, ਰਾਤ ਦੀ ਹਿੱਕ ’ਤੇ ਝਰਦਾ ਚਾਨਣ ਨੂਰ, ਰਵਾਨਗੀ ਵਿਚ ਤੁਰਦੇ ਪਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਔਖਿਆਈਆਂ ’ਚ ਸਬਰ ਦੇ ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਜਾਚ ਦੱਸਦਿਆਂ ਸਾਡਾ ਰਾਹ ਰੁਸ਼ਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਫ਼ਿਆਂ ’ਚ ਬੱਝੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤੋਰ ਬਖ਼ਸ਼ਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਚ ਦੀ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦੇ ਖੋਜਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆ ਹਨ। ਮੈਕਸਿਮ ਗੋਰਕੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ,‘ਕਿਤਾਬਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ’ਚ ਮੇਰੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਇਕ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਦਿਲਟੁੰਬਵੇਂ ਫਿਕਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਇਹੀ ਉਹ ਫਿਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਮੁਸਕਾਨ ਜਾਂ ਦਰਦ ਦਾ ਭੇਦ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।’ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਤੀਖਣਬੁੱਧੀ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਰਦਾਨ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਡੀ ਪੜ੍ਹਨ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਵਿਚਾਰਾਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਦਿਮਾਗ਼ੀ ਪਿਛਲਝਾਤ ’ਚ ਚੱਲਦਾ ਕਿਤਾਬੀ ਸੰਚਾਰ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ ’ਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਬੋਲਚਾਲ ਤੇ ਲਿਖਤ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਤਰਾਸ਼ਣ ’ਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਤੇ ਚਕਾਚੌਂਧ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ’ਚ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁਤ ਉਲਝ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਸਮਾਗਮਾਂ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਜਨਮ ਦਿਨਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਤਿੱਥ-ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਮੌਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੀਮਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰੂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਵਕਤ ਪਾ ਕੇ ਵਰਤਣਯੋਗ ਨਹੀ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ ’ਤੇ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਵੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਵੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਤੇ ਚੰਗੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਫਲ ਪਾਂਧੀ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

1924: ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਮਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰੋਪੀ ਦਾ ਵਰ੍ਹਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਵਡਿਆਈ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੇ ਗਏ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਹੋਇਆ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬਤੀ ਦਾ ਕੁਹਾੜਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ 1924 ਦਾ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਰਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 99ਏ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ‘ਆਜ਼ਾਦ’ ਲਿਖਤ ਪੁਸਤਕ ‘ਬਾਗੀ ਸਿੱਖ ਕਿ ਸਰਕਾਰ?’ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 12 ਅਕਤੂਬਰ 1923 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 23772 ਅਤੇ 23773 ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ‘ਆਜ਼ਾਦ’ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ। ਉਸ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਬਾਗੀ ਕੌਣ ਹੈ? ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ “(ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ) ਇਹ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਖ਼ਬਾਰ ਯਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾ ਛਾਪੇ, ਜਿਹੜਾ ਛਾਪੇਗਾ ਉਸ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਕੀ ਇਸ ਐਲਾਨ ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਰੋਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਛਪਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਪੁਤਲੇ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।”ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 7017, ਮਿਤੀ 7 ਮਾਰਚ 1924 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਛਾਪਕ ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ, ਪੰਜਾਬ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰੈੱਸ, ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੈਦ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕੈਦ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਸੁਣਾਈ। ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ‘ਆਜ਼ਾਦ’ ਨੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਗੱਲ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ “ਰਤਨ ਸਿੰਘ ‘ਆਜ਼ਾਦ’ ਦੀ ਗਰਜ” ਨਾਉਂ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 24948-ਜੇ, ਮਿਤੀ 8 ਨਵੰਬਰ 1924 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਵੀਆ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਿੰਦ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 124-ਏ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਕਾਲੇਪਾਣੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਸਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਗਲੀ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕ ਉਡਾਰੂ ਗੂੰਜ ਉਰਫ਼ ਗੜਗੱਜ ਉਡਾਰੂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਵੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਉਂ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ:

ਕਰਾਂ ਅਰਜ਼ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪੰਥ ਅੱਗੇ, ਹੋਈਂ ਆਨ ਕੇ ਮੇਰਾ ਸਹਾਈ ਪੰਥਾ। ਮੰਨ ਅਰਜ਼ ‘ਉਡਾਰੂ’ ਦੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਨਾਭੇ ਵਲ (ਵੱਲ) ਜਾਣਾ ਮਾਈ ਭਾਈ ਪੰਥਾ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਦੀ ਜੋ ਹਾਲਤ ਹੋਈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਵੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:

ਬੁਲਬੁਲ ਬਾਗ ਦੀ ਅਜ (ਅੱਜ) ਉਦਾਸ ਹੋਈ, ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਅੰਦਰ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਦੀ ਜੇ।

ਵਿਛੜ ਗਈ ਜੇ ਆਪਣੀ ਡਾਰ ਵਿਚੋਂ, ਰੋ ਰੋ ਉਚੀਆਂ (ਉੱਚੀਆਂ) ਬਾਹਾਂ ਉਲਾਰਦੀ ਜੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 12109 ਮਿਤੀ 17 ਅਪਰੈਲ 1924 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਭਗੌੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਤੇ ਛਾਪਕ ਭਾਈ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਦ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਅਤੇ 200 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ‘ਨਿਧੜਕ’ ਦਾ ਸਥਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਰਚਨਾਵਾਂ ‘ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਗੋਲਾ’, ‘ਜੈਤੋ ਵਿਚ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਨਾਲੇ ਅਰਥਾਤ ਸਖ਼ਤੀ ਦਾ ਹੜ੍ਹ’ ਅਤੇ ‘ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੰਗਸਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਜੰਗ (ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਨਾਲੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ)’ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 12663 ਮਿਤੀ 24 ਅਪਰੈਲ 1924, ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 12847 ਮਿਤੀ 26 ਅਪਰੈਲ 1924 ਅਤੇ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 30328 ਮਿਤੀ 11 ਦਸੰਬਰ 1924 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ) ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਤੱਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਕਵੀ ਜੈਤੋ ਵਿੱਚ ਰਿਆਸਤ ਨਾਭਾ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੰਗਸਰ ਵੱਲ ਧਾਈ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਾੜ ਕਾੜ ਗੋਲੀ ਜਦੋਂ ਚਲਣ ਲਗੀ, ਸਿੰਘ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਧਿਆਂਵਦੇ ਰਹੇ।/ ਓਦਰ (ਉਧਰ) ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਪਈ ਹੋਵੇ, ਧਰਮੀ ਹਸ ਹਸ (ਹੱਸ ਹੱਸ) ਛਾਤੀਆਂ ਡਾਂਹਵਦੇ ਰਹੇ।/ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਛਡ (ਛੱਡ) ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਅਗੇ ਅਗੇ (ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ) ਨੂੰ ਪੈਰ ਵਧਾਂਵਦੇ ਰਹੇ।ਪਹਿਲੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਨਕਾਣੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਘੱਟ ਜ਼ੁਲਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣੇ ਪਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਦਿਆਂ ਕਵੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਹੈ ਬੇਅਰਾਮੀਆਂ ਦੀ, ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਅਰਾਮ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇਣਾ।ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਨਾ ਧਾਮ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਸਨ, ਘਰੇ ਬੈਠਣਾ ਨਹੀਂ ਥੋਨੂੰ ਬੈਹਣ ਦੇਣਾ।ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਉਪਰੰਤ ਅਹਿਲਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਨਾਉਂ ਇਹ ਦੱਸੇ: ਸੇ ਆਖਿਆ ਮੋਰਚੇ ਤੋੜ ਹਾਂ ਮੈਂ, ਜੜ੍ਹ ਪੁਟ ਹੀ ਕੋਈ ਬਤਾਂਵਦਾ ਹੈ।ਕੋਈ ਕਹੇ ਕੜਤੋੜ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਮੇਰਾ, ਕੋਈ ਦਿਲੀ (ਦਿੱਲੀ) ਹੀ ਤੋੜ ਬਤਾਂਵਦਾ ਹੈ।ਕੋਈ ਕਹੇ ਮੈਂ ਲੰਦਨ ਤੋੜ ਸਿੰਘ ਹਾਂ, ਵਲੈਤ ਤੋੜ ਹੀ ਕੋਈ ਫਰਮਾਂਵਦਾ ਹੈ।ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਹੈ ਦੀਵਾਨ ਜਾਣਾ, ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਸੀ ਕੋਈ ਅਲਾਂਵਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ‘ਆਜ਼ਾਦ’ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਕੈਦ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਤੇ 200 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕੈਦ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ।

ਭਾਈ ਮਾਘ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਜੈਤੋ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 14371 ਮਿਤੀ 19 ਮਈ 1924 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਗੀਤਕ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ “ਦਿਲ ਤੜਫੇ ਤੇ ਕੇਰੇ ਹੰਝੂ ਸਾਕਾ ਸੁਣ ਸੁਣ ਗੰਗਸਰ ਦਾ” ਪੰਕਤੀ ਨੂੰ ਟੇਕ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਗੀਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਦ ਇਉਂ ਹੈ:ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ, ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਮੰਡਨ ਕੀਤਾ,/ ਵਿਲਸਨ ਪਾਪੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ, ਸਾਕਾ ਸੁਣ ਸੁਣ ਗੰਗਸਰ ਦਾ।/ ਦਿਲ ਤੜਫੇ ਤੇ ਕੇਰੇ ਹੰਝੂ, ਸਾਕਾ ਸੁਣ ਸੁਣ ਗੰਗਸਰ ਦਾ।ਭਾਈ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਖਿੱਚ ਅਰਥਾਤ ‘ਬੱਬਰ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਗਰਜ’ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਦੋ ਗੀਤ ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਆਮ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਗੀਤਾਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ‘ਬੱਲੀਏ ਰੋਇੰਗੀ (ਰੋਏਂਗੀ) ਚਪੇੜ ਖਾਏਂਗੀ’ ਅਤੇ ‘ਬੱਲੀਏ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਵੈਰ ਪੈ ਗਿਆ’ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦਈ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ‘ਹਾਇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ’ ਅਤੇ ‘ਐ ਜ਼ਾਲਮਾਂ’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ‘ਮਸਤ ਪੰਛੀ’ ਦੀ ਰਚਨਾ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਬਾਣ ਅਰਥਾਤ ਗੌਰਮਿੰਟੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀਆਂ ਨੌ ਝਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਵੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਸ ਉਪਜਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਤਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਾਭਾ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਣਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਐਲਾਨਣਾ ਅਤੇ ਜੈਤੋ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਸਨ। ਜੈਤੋ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ:ਏਧਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਣ ਅੱਗੇ, ਓਧਰ ਗੋਲੀ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਸਾਨ ਲੱਗ ਪੈ (ਪਏ)।/ ਇਕ ਇਕ ਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਚਾਰ ਰਲ ਕੇ, ਮੁਸ਼ਕਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕਿਲੇ ਪਚਾਨ ਲੱਗ ਪੈ (ਪਏ)।ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 22309-ਜੇ ਮਿਤੀ 10 ਅਕਤੂਬਰ 1924 ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਛਾਪਕ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਸੂਦ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਅਤੇ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬਾਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਸੇਵਾ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਤਹਿਤ 17 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ: ਡੀਸੀ

ਸੋਨੀਪਤ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇਹਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਭਾਗ ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ 17 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਦੱਸੇ ਗਏ 14 ਮਾਡਿਊਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੇਵਾ, ਸੁਸ਼ਾਸਨ, ਅੰਤਯੋਦਿਆ ਅਤੇ 2047 ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਾਡਿਊਲ ਤਹਿਤ, ÷ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਕਾ ਦੀਆ÷ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 17 ਸਤੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਐਸਡੀਐਮ ਅਤੇ ਡੀਡੀਪੀਓ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਬੀਐਲਓਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਰੇਕ ਬੂਥ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਕਾ ਦੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦੀਵੇ ਜਗਾ ਕੇ ਬੂਥ-ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ 2047 ਤੱਕ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮੂਹਿਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋਵੇਗਾ।ਮਾਡਿਊਲ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, 250 ਮਿਲੀਅਨ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਪੇਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਸਕੂਲ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ, ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

÷ਨਮੋ ਸੇਵਾਗਾਥਾ÷(ਸਟਰੀਟ ਨਾਟਕ) ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਡਿਊਲ 3, ÷ਨਮੋ ਸੇਵਾ ਗਾਥਾ÷ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ, ਭਲਾਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੁੱਕੜ ਨਾਟਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇਹਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਡਿਊਲਾਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਕਾਰਜ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 8 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਸੰਕਲਪ ਅਭਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਨੌਜਵਾਨ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਨ: ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ

ਸੋਨੀਪਤ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : : ਸਰਕਾਰੀ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਸੋਨੀਪਤ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਕੰਟਰੋਲ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਰਾਜ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ। ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 4,800 ਨਸ਼ਾ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ 185 ਵਾਰ ਖੂਨਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਖੂਨਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਖੇਡਾਂ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਤ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ ਵਿਖੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕਥਾਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਪੌਲੀਟੈਕਨਿਕ, ਸੋਨੀਪਤ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸਾਂਗਵਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਨਸ਼ਾ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮਾੜੇ

1509 ਝੋਨੇ ਦੀ ਨਾਈਸਿੰਗ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਹਲਚਲ, ਕੀਮਤਾਂ 3900 ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਈਆਂ

ਜਲਦੀ ਕਟਾਈ ਵਾਲਾ ਝੋਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਸਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕ ਕੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਗੁਣਵੱਤਾ ਚੰਗੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ

ਨਾਈਸਿੰਗ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.): ਨਾਈਸਿੰਗ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਪੱਕਣ ਵਾਲੇ 1509 ਝੋਨੇ ਦੀ ਆਮਦ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ, 1509 ਝੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਕੇ 3900 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਇਸ ਕੀਮਤ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ 1509 ਝੋਨੇ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਆਮਦ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਉਰਫ਼ ਬਬਲੀ ਬਸਤਾਲੀ, ਨੀਰਜ, ਗੁਰਮੀਤ, ਕਰਮਵੀਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਸਨ, ਉੱਥੇ 1509 ਦੀ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਨੇ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ, ਕਿਸਾਨ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਭਾਅ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਦੇਵੀਦਿਆਲ, ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ, ਸੁਰੇਸ਼ ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਯੋਗੇਸ਼ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ, ਕਿਸਾਨ ਵੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਝੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਅਨਾਜ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਨਮੀ ਕੰਟਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕੇ ਬਿਨਾਂ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕਾਹਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਝੋਨੇ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਪਿੰਜੌਰ ਰਾਮਬਾਗ ਸੁਧਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ

ਪਿੰਜੌਰ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.): ਪਿੰਜੌਰ ਰਾਮਬਾਗ ਸੁਧਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਮਬਾਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਰਣਜੀਤ ਬੰਟੀ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵਿਪਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਟੋਰਕੀਪਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰਾਮਬਾਗ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਮਬਾਗ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਜੀਰਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਡਰੇਨੇਜ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨਾ, ਚੌਕੀਦਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਟੋਰਕੀਪਰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਬਾਗ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਦੇ ਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ, ਕਾਲਕਾ ਵਿਖੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ

ਕਾਲਕਾ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.): ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ, ਕਾਲਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਸੀਮਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀਬੀਏ, ਬੀਕਾਮ, ਲਾਈਫ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਫਿਜ਼ੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ, ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ, ਭਾਸ਼ਣ, ਗੀਤ, ਨਾਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਐਸੋਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਬਿੰਦੂ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ, ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਕਬੀਰਪੰਥੀ ਨੇ 34 ਲੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ

ਤਰਾਵੜੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.): ਵਿਧਾਇਕ ਭਗਵਾਨਦਾਸ ਕਬੀਰਪੰਥੀ ਨੇ ਅਰਜੇਹਰੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਲਗਭਗ 34 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਦੋ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਨਾਰੀਅਲ ਤੋੜ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਰਿੰਕੂ, ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਕੇਸ਼ ਭਾਰਤੀ, ਮੰਡਲ ਵਰਕਰ, ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਪਤਵੰਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 19 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 500 ਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਗਲੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੁਟਾਣਾ ਮੇਨ ਰੋਡ ਤੋਂ ਪਰਮਜੀਤ ਦੇ ਫਾਰਮ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 15 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 8 ਮੀਲ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕਬੀਰਪੰਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ, ਰਸਤਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗਤੀ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਸੜਕਾਂ, ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਕੈਲਾਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ

ਕਲਾਇਤ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਵਜੋਂ ਸਾੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਇਨ-ਸੀਟੂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਜੈਵਿਕ ਕਾਰਬਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚੌਧਰੀ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹਰਿਆਣਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ, ਕੈਥਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਡਾ. ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਵਰਮਾ ਨੇ ਪਿੰਡ ਕੈਲਾਰਾਮ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰੀ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬਸਿਡੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ ਸੀਡਰ, ਹੈਪੀ ਸੀਡਰ, ਸਮਾਰਟ ਸੀਡਰ, ਸਰਫੇਸ ਸੀਡਰ, ਜ਼ੀਰੋ ਟਿਲੇਜ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਮਲਚਰ, ਚੌਪਰ ਅਤੇ ਰੋਟਾਵੇਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾੜੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਦੀਨਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਬੇਸਹਾਰਾ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ: ਮਹੰਤ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪੁਰੀ

ਸ਼ਾਹਾਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਜਗ ਜਯੋਤੀ ਆਸ਼ਰਮ ਬਿਜਰਪੁਰ ਧਾਰਮਿਕ ਆਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗਊ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਮਹੰਤ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪੁਰੀ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਊਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਊਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਗਊਆਂ ਨੂੰ ਖੁਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਹੰਤ ਰਾਜੇਂਦਰ ਪੁਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਗਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਗਊ ਸੇਵਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਸਗੋਂ ਦਇਆ, ਦਿਆਲਤਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਗਊ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਸ਼ਰਮ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗਊਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਹਿੰਦੂ ਤਖ਼ਤ ਨੇ ਐਸਪੀ ਕਰਨ ਗੋਇਲ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤੇ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ

ਕਰਨਾਲ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.): ਸ਼੍ਰੀ ਹਿੰਦੂ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਕੱਤਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਰਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਕਰਨਾਲ ਦੇ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਐਸਪੀ ਕਰਨ ਗੋਇਲ ਦਾ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਦਸਤੇ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸਪੀ ਕਰਨ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਰਨਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਸਵਾਗਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਤਖ਼ਤ ਅਤੇ ਟਾਈਗਰ ਗਰੁੱਪ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪੰਡਿਤ ਲਾਡੀ ਸਲਵਾਨੀਆ, ਨੰਦੂ ਜੁਡਲਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਵੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਅੰਸ਼ੁਲ ਨਰਵਾਲ, ਕੇਸ਼ਵ ਜੁਡਲਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਜੁਡਲਾ, ਰਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਰਣਬੀਰ ਗੰਗਵਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ

ਹਿਸਾਰ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ.) : ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮਾਸਿਕ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਡੀਟੀਪੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲੋਨੀਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਲਤਨਤ

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੂੰ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪੇ ਉਸਦੇ ਲੇਖ ਤੇ ਮਿਡਲ ਏਨੇ ਗੁਣਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਆਹਰੇ ਲਾਈ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਉਧਰਲੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਉੱਜੜ ਕੇ ਆਏ ਲੇਖਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੇ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਵੀ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਗਏ। ਉਂਝ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਕੇਵਲ ਦੁੱਗਲ ਹੀ ਸੀ। ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੁੰਗਰਾਂ ਤਾਂ ਮਾਰਦਾ ਰਿਹਾ ਪਰ ਵਿਰਕ ਵਾਲਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕਮਾ ਸਕਿਆ। 2014 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰਕ ਦੀਆਂ 28 ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਤੇ ਅੱਜ ਬਾਰੇ 11 ਲੇਖ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ 8 ਲੇਖ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਕਵੀ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। 19 ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਾਲੇ ਅੰਤਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸੂਝਵਾਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਡਲ ਵਜੋਂ ਛਪੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਣਾ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ। ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਰਕ ਨੇ ਕਈ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਰਨੈਲੀ ਸੜਕ ਵਜੋਂ ਜਾਂਦੀ ਜੀਟੀ ਰੋਡ ਦੀ ਹੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ, ਏਥੋਂ ਦੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਇਆ ਯੋਗਦਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ ਤੇ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਪਏ ਸਿੱਖ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਤਲ ਵੀ। ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਂਗ ਅਪਣੱਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਨੇਕਤਾ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧੁਰ ਦੱਖਣ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ। ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਹੀਰ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਰਕ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ੇਖ਼ੂਪੁਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੇੜਲੇ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੰਡਿਆਲਾ ਸ਼ੇਰ ਖਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਹੀਰ ਵਿਚਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਦਰਸਾ ਕੇ ਇਹ ਮੱਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਿਸ ਆਪਣੇ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਰਕ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ (ਯਸ਼ਪਾਲ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਸਆਦਤ ਹਸਨ ਮੰਟੋ, ਮੁਲਕ ਰਾਜ ਆਨੰਦ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਉੱਚਤਮ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਤੇ ਮਿਡਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੱਤਰਾਂ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਵੀ ਏਸ ਧਾਰਨਾ ਉੱਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਕ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੱਲ ਪਰਤਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਓਧਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਏਧਰ ਦਾ ਵੀ। ਅਖੰਡ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਏਧਰ ਓਧਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਖੇੜੇ ਉੱਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਕੀ ਵਰਤਿਆ ਉਸਦਾ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪਾਗਲ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਤੇ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵੜਨ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ। ਏਥੇ ਮੈਂ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਰਿਆਮ ਦੀ ਆਪ ਬੀਤੀ 'ਖਿੱਲਰੇ ਪੱਤਰੇ' ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਪੈਰ੍ਹਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 22 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਹੋਈ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਵਰਖਾ ਪਿੱਛੋਂ ਓਧਰੋਂ ਏਧਰ ਆ ਰਹੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ: 'ਬੇਅੰਤ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੇ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਘਾਣੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਘਾਣੀ ਬਣੀ ਦਲਦਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਧਸੀਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ ਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਟਰੰਕ ਤੇ ਬੁਸ਼ਕੀਆਂ ਚੁੱਕੀ ਲੋਕ ਇਸ ਜਿਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਸਰਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਮਰ ਵੀ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਜੰਮ ਵੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਜਾਨ ਦਾ ਖਓ ਬਣਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰਾਂ ਉੱਤੋਂ ਸਾਮਾਨ ਲਾਹ ਕੇ ਸੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਨਵੇਂ ਨਕੋਰ ਟਰੰਕ, ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਖਿਲਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਮਜਬੂਰੀ ਨੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਇਮਾਨਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ। ਤਿਆਗ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਭਇਆ ਜੈਸੇ ਗੰਗਾ ਨੀਰ ਜੇਹੀ ਹਾਲਤ ਸੀ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਨੈ ?', 'ਓਪਰੀ ਧਰਤੀ', 'ਮੁਰਦੇ ਦੀ ਤਾਕਤ' ਤੇ 'ਖੱਬਲ' ਬਹੁਤ ਮਕਬੂਲ ਹੋਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰਕ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। 'ਤੂੜੀ ਦੀ ਪੰਡ' ਤੇ 'ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬੌਲਦ'। ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਹਰ ਰਚਨਾ ਖਾਲਸ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸਬੂਤੀ ਵੀ। ਖਾਲਸ ਏਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਬੂਤੀ ਏਸ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਕਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਇੱਟ ਜਾਂ ਕੜੀ ਏਧਰ ਓਧਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪੂਰੀ ਇਮਾਰਤ ਖਿਸਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੰਗਲੀ ਟੁੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਰਕ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਿਊਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਤ, ਗੋਤ ਦਾ ਮਾਣ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤੇ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਸੰਭਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਹਨ। 'ਉਜਾੜ', 'ਸ਼ਰਨੀਆਂ' ਤੇ 'ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ' ਇਸ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ੂਬ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਅੱਝੜ ਪੈਂਡਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉਸਤਾਨੀਆਂ ਉਹਦੇ ਲਈ ਸ਼ਰਨੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਡਾਕਟਰ ਉਸਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਪਾਤਰ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਹ ਸੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਪੱਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਨਵੇਂ ਲੋਕ' ਵਿਚ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 1968 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿਵਾਇਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ, ਸਵੀਰਾ ਤੇ ਸੁਦੀਪ, ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਘੁੰਮਣ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਣ ਪੀਣ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਲਏ; ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਪੈਦਲ ਤੁਰ ਕੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਗਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ ਇਹ ਰਾਹ ਸੁੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਜਾੜ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤ ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਗਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਸਾਂ ਵਾਲਾ ਰੂਟ ਫੜ ਲਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਧਾ ਰਸਤਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਛੋਟਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਆ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਲੰਬਾ ਪੈਂਡਾ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ। ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਕੋਲੋਂ ਤਾਂ ਝਿੜਕਾਂ ਪਈਆਂ ਪਰ ਬਾਪ ਕੋਲੋਂ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਮਿਲੀ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਿਰਕ ਦੇ ਵਰਤ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵੀ ਟੋਟਕੇ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਦੋ ਹੀ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਜੇ ਨਗਰ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਆਪਣਾ ਪਲਾਟ ਵੇਚਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਹ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਆਇਆ। ਵਾਪਸੀ ਉੱਤੇ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਰਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਨੂੰ ਏਧਰ ਓਧਰ ਘੁਮਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੋਵੇ। ਅੰਤ ਮਜਨੂੰ ਟਿੱਲੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਓਧਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੋੜ ਲਵਾਂ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇਗਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ 15-20 ਮਿੰਟ ਰੁਕ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰ ਲਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ? ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਬੰਦਾ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਦੇ ਕੇ ਸਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਤ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਸਮਝ ਆਈ ਕਿ ਉਹ ਮਜਨੂੰ ਟਿੱਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਘੁੰਮ ਘੁਮਾ ਕੇ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੇ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਈ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਵੀ ਚੇਤੇ ਆ ਗਈ। ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ ਵਿਰਕ ਕੁੜੀ ਵਿਰਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਚਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਚੀਨੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਪਰ ਦੋ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਦੱਸਣ 'ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤੁਰਿਆ। ਅੰਤ ਖਿਝ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਮੈਂ ਕੋਈ ਬੋਲਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਤਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਲੈਣ ਦੇ, ਚੀਨੀ ਦੀ ਬੋਰੀ ਲਿਆ ਦਿਆਂਗਾ ਤੈਨੂੰ। ਲਤੀਫ਼ੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰਹੇ; ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਓਪਰੀ ਧਰਤੀ' ਦੇ ਨਾਇਕ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਸੱਚ ਹੈ; ਨਾਂ ਤੇ ਥਾਂ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਨਵੀਂ ਥਾਂ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਘਟੀਆ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਓਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜਿਹੜਾ ਓਧਰ ਛੱਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਡੰਗਰ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਧੰਦਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਆਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਹ ਉੱਤਰ 'ਉਹ ਤਾਂ ਉੱਕਾ ਹੀ ਉੱਜੜ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰੀਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀ: ਚੋਰੀ ਦਾ ਡੰਗਰ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਨਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ' ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਓਪਰੀ ਧਰਤੀ' ਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅੰਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਿਰਕ ਟੱਪੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਕਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸਬੱਬ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ 20 ਮਈ ਹੈ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ; ਬੇਟੀ ਸਵੀਰਾ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਬੇਟਾ ਸੰਦੀਪ ਵਿਰਕ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਵਾਂਗ ਏਸ ਦਿਨ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਾਲਾ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿੱਤਰ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਮਹਾਰਥੀ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ!

ਸੰਪਾਦਕ ਵਿਚਾਰਾ ਕੀ ਕਰੇ !

ਸਿਆਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਪਰੂਫ਼ ਰੀਡਿੰਗ ਅਮਲੇ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਥੀ ਸੰਪਾਦਕ ਕੋਲ ਜਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ। ਰਸਮੀ ਦੁਆ ਸਲਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਹਾਲਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, "ਕਾਹਦਾ ਹਾਲ ਜੀ, 'ਠੰਢ' ਤਾਂ ਸਾਰੀ 'ਡੱਡੇ' ਨਾਲ ਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" ਸਾਥੀ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਚ ਜਾ ਰਹੀ ਗ਼ਲਤੀ 'ਤੇ ਹਰਖ਼ਿਆ ਪਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ 'ਠੰਢ' ਵਿੱਚ 'ਡ' ਨਹੀਂ, 'ਢ' ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਗ਼ਲਤ ਸ਼ਬਦਜੋੜ ਛਾਪੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਪਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਨਿਊਜ਼ ਰੂਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ 'ਚ ਵੱਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਥੀ ਦੀ ਯਾਦ ਸਹਿਜ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਨਿਮੋਝੂਣੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

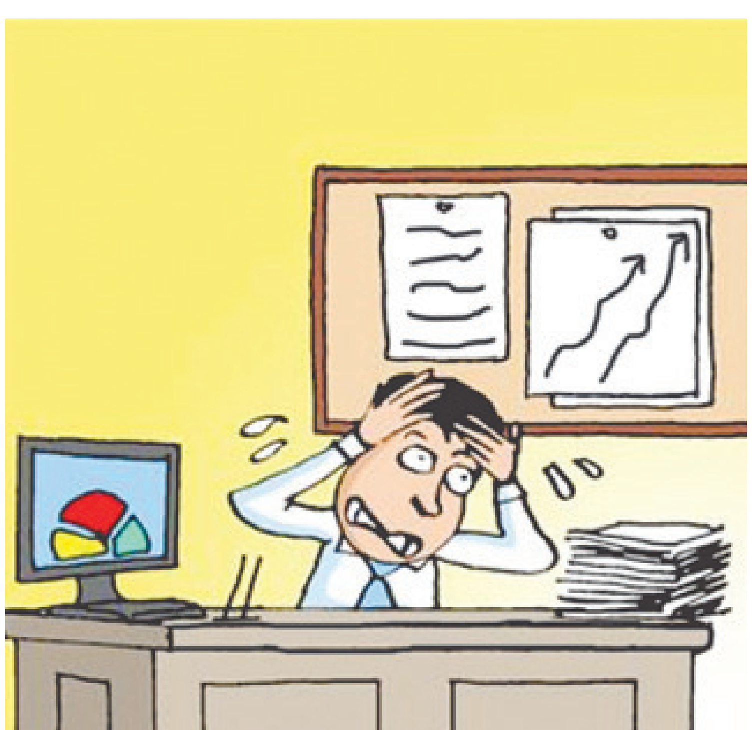

'ਡੱਡੇ' ਵਾਲੀ ਠੰਢ ਸਾਡੇ ਲਈ ਗ਼ਲਤੀ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੂਰੇ 'ਰਾਰੇ' ਵਾਲੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਮਲਾ ਪੂਰਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦਜੋੜਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਤੇ ਫਿਕਰਿਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਝੋਲ ਨਾ ਰਹੇ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਕੰਮ ਦਾ ਬੋਝ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਂਜ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ ਪਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਝੋਲੀ ਭਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਸੁਆਹ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਊਜ਼ ਰੂਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਥੀ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ/ਅਣਗਹਿਲੀ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਗੱਲ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ 'ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ' ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗ਼ਲਤੀ ਮੰਨਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਠੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਪਾਦਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੇਲਾ ਗ਼ਲਤੀ ਮੰਨ ਕੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਾਬੇ ਕੰਵਲ (ਮਰਹੂਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ) ਵਰਗਾ ਟਿੱਚਰ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰ ਕੇਵਲ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ਼ ਵੀ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਮਲਾ ਵੀ ਕੋਈ ਘੱਟ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੁਧਾਰਦਾ ਹੈ, ਫਾਲਤੂ ਜਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫਿਕਰੇ ਕੱਟਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਖ਼ਬਰ ਸੋਧ ਕੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫਬਵੇਂ ਸਿਰਲੇਖ/ਸੁਰਖ਼ੀ ਹੇਠ ਖ਼ਬਰ ਛਪਦੀ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਛਾਪੀ ਹੋਈ ਖ਼ਬਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਵੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸਿਰ ਹੀ ਬੱਝਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਹਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ 'ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਅਸਰ' ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਕਰਨ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਵੀ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਆਗੂ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫ਼ਾਤ ਦਾ ਜਦੋਂ ਦੇਹਾਂਤ (ਨਵੰਬਰ 2004) ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਆਈ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਛਪ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਕੁਝ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਸੀ (ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੀ ਹੈ) ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ ਛਾਪੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਆ ਗਈ ਕਿ 'ਅਰਾਫ਼ਾਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ'। ਹੁਣ 'ਕੀ ਕਰੀਏ' ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਅਣਭੋਲ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ, "ਦੇਖੋ 'ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਅਸਰ' ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਦੁਖਦੀ ਰਗ 'ਤੇ 'ਪੈਰ' ਧਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਸ਼ਬਦਜੋੜ ਜਾਂ ਵਾਕ ਕਿੰਤੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਹੀ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 'ਚੋਰ ਦੀ ਮਾਂ ਕੋਠੀ 'ਚ ਮੂੰਹ' ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਾਥੀ 'ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਕੇ' ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਿੱਧਿਆਂ ਕੋਈ ਵਾਰਦਾਤ ਜਾਂ ਵਾਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਗੋਂ 'ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ' ਦੇਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵਾਰਦਾਤ 'ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ' ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਰੋਸ 'ਫੈਲਦਾ' ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ 'ਅੰਬ ਨੂੰ ਚੂਪਣਾ' ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ 'ਅੰਬ ਚੂਪਣਾ'। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ 'ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ' ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ 'ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ' ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰਕ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਤਲ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆ ਗੋਲੀ (ਫਾਇਰ ਮਾਰੇ ਜਾਣਾ) ਨਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟਾ ਪਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਹੀ ਬਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਜਾਨ ਛੁੱਟਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿਰ ਫੜ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ 'ਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਾਂਗ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ/ਸੰਪਾਦਕੀ ਅਮਲੇ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਹਿਜ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਪੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਗ਼ਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੈਦਾਨੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤ ਲੰਘਦੇ ਦਰਿਆ ਵਾਂਗ ਇਹ ਸਭ ਵਹਿੰਦਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਵੰਨਗੀ 'ਚ 'ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨਦਾਨ' ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਲਾ ਕੋਈ ਪੁੱਛੇ ਕਿ 'ਜਬਰੀ ਦਾਨ' ਕੌਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਘੰਟੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕੋਈ ਕਹੇ ਕਿ ਫਲਾਂ ਆਸ਼ਰਮ ਤੋਂ ਆਏ ਹਾਂ, ਨਕਦੀ ਭੇਟਾ ਕਰੋ। ਉਦੋਂ ਬੰਦਾ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨਾ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਹੋਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਲਾਂ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ, ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਕੋਈ ਕੀ ਦੱਸੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ'। 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ'। ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਭਲਾ ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਿੱਥੇ ਚਲੇ ਗਏ ? ਕਣਕ ਪੱਕਣ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਕਿਸਾਨ 'ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਣੀ' ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਮੀਂਹ ਵਾਲੇ ਮੌਸਮ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹ ਸੁੱਕਣੇ ਪਾਏ'। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹ ਸੂਤੇ ਗਏ। ਮੀਂਹ ਨਾਲ ਕੁਝ ਭਿੱਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੁੱਕਣੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਿਆ ਤੇ ਕਈ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗ਼ਲਤੀ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਚਾਰ ਕੁ ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੀ, "ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ'। ਪੰਨਾ ਛਪ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਾਥੀ ਜਦੋਂ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਖ਼ਬਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਛੁੱਟ ਗਿਆ। ਗਲਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਰਚੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਰ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਛਾਣਬੀਣ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 'ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ' ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਚੌਕਸੀ ਕਾਰਨ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਿਰ ਸੁਆਹ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗਾ ਮਿਸਤਰੀ ਗੁਣੀਏ 'ਚ ਕੰਧ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾੜਾ ਮਿਸਤਰੀ ਗੁਣੀਆਂ ਕੰਧ 'ਚ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਿਸਤਰੀ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਵਾੜੇ ਲਈ ਕੰਧ ਕੱਢੀ। ਆਥਣੇ ਕੰਮ ਸਮੇਟ ਕੇ ਤੁਰਦਿਆਂ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੰਜਾ ਨਾ ਡਾਹਿਓ। ਕੀ ਪਤਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭੂਚਾਲ ਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਕੰਧ ਡਿੱਗ ਪਵੇ। ਉਹੀ ਹੋਇਆ, ਕੰਧ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮਿਸਤਰੀ ਦਾ ਨਾਂ 'ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ' ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਸਤਰੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਗੁਣੀਆਂ ਕੰਧ 'ਚ' ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਕੰਧ ਸਿੱਧੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗੀ, ਸੋ ਉਹ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਕੀਦ ਕਰ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਆਯੋਜਨ, ਸੰਯੋਜਨ, ਪ੍ਰਯੋਜਨ, ਉਪਲਬਧ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਜੇ ਇਹੋ ਭਾਸ਼ਾ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਗੇ ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਰੋਟੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਰੋਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ? ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਹੇ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ ਦੋਸਤ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲਿਖਤੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਅਣਲਿਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਪੱਤਰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਘੁਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਉਸ ਦੇ ਪਲਕ ਝਪਕਦਿਆਂ ਕੋਈ 'ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ' ਉਸ ਦੀ ਕੰਧ 'ਚ ਹੀ ਗੁਣੀਆਂ ਨਾ ਕਰ ਜਾਵੇ।

ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਦਾ ਸੰਕਟ

ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਘਿਉ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਘਿਉ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉਂਗਲ ਟੇਢੀ ਕਰਨੀ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਫ਼ਤਹਿ ਚੰਦ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਹੀ ਘਿਉ ਕੱਢਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਉਂਗਲ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਫ਼ਤਹਿ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਹੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਦੀ ਹੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਕਾਨੂੰਨਸਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਧਰਮ ਦਾ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਵੀ ਚੁਟਕੀ ਮਾਰਦਿਆਂ ਹੀ। ਧਾਰਾ 420 ਦੀ ਔਖੀ ਘਾਟੀ ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਪਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਹਾਂ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਸ ਉਂਗਲ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਝਟਕਾ ਉਦੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਰਾਜ 'ਚ ਚੋਣ ਹਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਿੱਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਂਗਲ ਲਈ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਿੱਧੀ ਸਤੋੜ ਖੜ੍ਹੀ ਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਟੇਢੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਉਂਗਲ ਨੇ ਨੇਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੂਸਰੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਨੇਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਂਗਲ ਖੜ੍ਹੀ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਨੇਤਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ "ਬਾਜ਼ ਆ ਜਾਉ, ਬਾਜ਼ ਆ ਜਾਉ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਖੋ ਮੇਰੀ ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ।" ਉਹ ਨੇਤਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੇਣ ਆਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਧਰੇ ਦੇ ਧਰੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਦੇਖ ਕੇ, ਮਿੱਤਰ ਨੇਤਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਰਹਿਣ 'ਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਭਲਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦੇਣ। ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਨੇਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਖੇਹ-ਖਰਾਬੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੇ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਹਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ। ਹਕੀਮ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਨਜ਼ਫ ਉੱਲਾ ਖਾਂ ਨੇ ਸੰਢੇ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਮਾਲਸ਼ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹਕੀਮ ਪੰਸੇਰੀ ਮੱਲ ਨੇ ਮੱਛੀ ਦਾ ਤੇਲ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਮਲਵਾਇਆ। ਮੱਛੀ ਦਾ ਤੇਲ ਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਗਰਮੀ ਵੀ ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਅਜੀਬ ਕੁੜਿੱਕੀ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਵਾਲਾ ਹੱਥ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਬ 'ਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਂਦਾ। ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਸੀ, ਕੋਈ ਕੰਮ ਚੱਜ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਨੇਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸਿਵਾਏ ਉਦਘਾਟਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪੱਥਰ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕਰਨਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨੇਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮੋਹਰੀ ਬਣ ਕੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਕੀਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਨੇਤਾ ਜੀ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਵ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਪ ਤਪ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇਵਤਾ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਟੇਢੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਵੀ ਉਂਗਲ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦੇ ਸਕੀ। ਖੜ੍ਹੀ ਉਂਗਲ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸੋਚੀ ਗਈ। ਸਭ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਨੇਤਾ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਮ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਈ। ਮੁਨਾਦੀ ਵਾਲੇ ਢੋਲਚੀਆਂ ਨੇ ਚੀਕ-ਚੀਕ ਕੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ: "ਆਮ ਰਿਆਇਆ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀ ਉਂਗਲ ਸਿੱਧੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਕੇ ਜਾਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਮਾਈ-ਭਾਈ ਇਸ ਨੂੰ ਟੇਢੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਨਕਦ ਇਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੇ ਜੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਤੇ ਡੀ.ਲਿਟ ਦੀਆਂ ਆਨਰੇਰੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੋ ਸਕਦੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੁਸ਼ਤੀ ਸੰਘ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੌੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸਿਆਣੇ ਤੋਂ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕ ਵੀ ਤੇ ਅਟਕਲਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤਵੱਜੋ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਕਰਦੇ-ਕਰਾਉਂਦੇ ਇਕ ਫਕੀਰਨੁਮਾ ਬੰਦਾ ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਕੱਪੜੇ ਉਸ ਦੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਦਾੜ੍ਹੀ ਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ। ਇਹ ਕੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ?' ਨੇਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸੋਚਿਆ। 'ਕਈ ਵਾਰੀ ਖੋਟਾ ਸਿੱਕਾ ਵੀ ਚੱਲ ਜਾਂਦੈ। ਅਜ਼ਮਾ ਲੈਨੇ ਆਂ।' ਨੇਤਾ ਜੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ। ਫ਼ਕੀਰ, ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਤੇ ਆਕੜੀ ਹੋਈ ਉਂਗਲ ਦੇਖ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਨੇਤਾ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਿੱਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਭਿਮਾਨ ਦੀ ਆਕੜ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਹਾਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਹਿਜ ਤੇ ਸੁਹਜ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ, ਮਨੁੱਖ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੌਕੀਦਾਰ ਬਣੇ ਸੀ ਤਾਂ ਚੌਕੀਦਾਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਨਾ ਬਣਦੇ। ਏਡੇ ਵੱਡੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਦੋ ਚਾਰ ਸਟੇਟਾਂ ਹਾਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨ੍ਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।" ਫ਼ਕੀਰ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ, ਪਰ ਨੇਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਕੀਆਨੂਸੀ ਗੱਲਾਂ ਪੁੱਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਚੜ੍ਹਾਈ ਵੇਲੇ ਹਾਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ

ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਨ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਂਗਲ ਭਾਵੇਂ ਵੱਢਣੀ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਹਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਸਕਦੇ। ਇੱਕ ਨਿਗੂਣੀ ਉਂਗਲ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦੇਣ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਨਵੀਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਜੀ। ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਂਗਲ ਦੀ ਤਾਂ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਦਲ, ਬਲ, ਸਰੀਰ ਸਭ ਕੁਝ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫ਼ਕੀਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਵਾਏ ਬਕਬਕ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆਂ। ਨੇਤਾ ਜੀ ਦੀ ਉਂਗਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਿੱਧੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਖਲੋਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੀ. ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਦਾ ਮਨੀਪੁਰ ਦੌਰਾ

ਇੰਫਾਲ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸੀ.ਪੀ.ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਾ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮੋਇਰਾਂਗ ਸਥਿਤ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਆਰਮੀ (ਆਈ.ਐੱਨ.ਏ.) ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕ ਸਕੂਲ ਇੰਫਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਮੋਇਰਾਂਗ ਵਿਖੇ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨ @ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਆਈ.ਐੱਨ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ @ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਿਰੰਗਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਅਤੇ ਨੇਤਾਜੀ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗਦਾਨ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸੈਨਿਕ ਸਕੂਲ ਇੰਫਾਲ ਵਿਖੇ ਯੁੱਧ ਸਮਾਰਕ @ਤੇ ਨਮਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੈਡਿਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਾਰਡ ਆਫ਼ ਆਨਰ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸੈਨਿਕ ਸਕੂਲ 'ਏਕ ਭਾਰਤ, ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਭਾਰਤ' ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿਰਾਸਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੈਡਿਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਾੜ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਮਾਹਿਰ ਬਣਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੈਡਿਟਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ 'ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਨੀਪੁਰ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਭੱਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਾਈ. ਖੇਮਚੰਦ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਤਕਾ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਧਾਇਆ ਉਤਸ਼ਾਹ

ਮਿਲਾਨ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਅੱਜ ਕੱਲ ਯੂਰਪ ਦੌਰੇ ਤੇ ਹਨ।ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਜੱਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਟਲੀ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜਰੀ ਭਰੀ। ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਸਾਹਿਬਜਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬਜਾਦਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਗੱਤਕਾ ਅਖਾੜਾ ਬਨਿਓਲੋ ਮੇਲਾ ਵਿਖੇ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਗੱਤਕਾ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਗੱਤਕਾ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜਾਈ

ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੜੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਤਕਾ ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਗੱਤਕਾ ਅਖਾੜਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਜੈਕਾਰਿਆ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨਾਲ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਟਲੀ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਉਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਅਤੇ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਣੇ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਗੱਤਕਾ ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਸ੍ਰਪਰਸਤ ਭਾਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਕਸਤੇਨੇਦਲੋ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 18 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਗੱਤਕਾ ਅਖਾੜਾ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਰਤਾਪੁਰ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਕਸਤੇਨੇਦਲੋ , ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਦੀ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੂਰੇਜੱਟਾਂ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਲੇਨੋ, ਸ. ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਔਲ਼ਖ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰੇਸ਼ੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਲੱਕ ਦਰਦ ਤੋਂ ਹੋ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਤਾਂ ਅਪਣਾਓ ਇਹ ਨੁਸਖੇ !

ਅੱਜ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਭਰੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਮੁਦਰਾ ਕਾਰਨ

ਪਿੱਠ ਦਰਦ ਇਕ ਆਮ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨੌਜਵਾਨ, ਹਰ ਕੋਈ ਪਿੱਠ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ @ਚ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈ ਕੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਬਾਉਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੇਂਧਾ ਨਮਕ ਨਾਲ ਸਿਕਾਈ ; ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੋਜ ਜਾਂ ਪਿੱਠ 'ਚ ਤੇਜ਼ ਦਰਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕ ਪੈਨ 'ਚ ਸੇਂਧਾ ਨਮਕ ਗਰਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ 'ਚ ਲਪੇਟੋ ਤਾਂ ਜੋ ਇਕ ਬੰਡਲ ਬਣ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਿਕਾਈ ਨੂੰ ਕਮਰ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਨਸਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਅਦਰਕ ਅਤੇ ਹਲਦੀ ਵਾਲੀ ਚਾਹ ; ਅਦਰਕ ਅਤੇ ਹਲਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਕੱਪ ਪਾਣੀ 'ਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਦਰਕ ਅਤੇ ਇਕ ਚੁਟਕੀ ਹਲਦੀ ਉਬਾਲ ਕੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਖ਼ੂਨ ਸੰਚਾਰ @ਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਰ ਦੀ ਜਕੜਨ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਮੇਥੀ ਦੇ ਬੀਜ ਤੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਤੇਲ ; ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਤੇਲ @ਚ 4-5 ਕਲੀਆਂ ਲਸਣ ਅਤੇ ਇਕ ਚਮਚ ਮੇਥੀ ਦੇ ਬੀਜ ਪਾਓ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਕਾਓ। ਜਦੋਂ ਲਸਣ ਅਤੇ ਮੇਥੀ ਕਾਲੇ ਹੋ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਤੇਲ ਨੂੰ ਛਾਣ ਕੇ ਗਰਮ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੇਲ ਨਾਲ ਪਿੱਠ ਦੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੋਜ ਅਤੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਅਜਵਾਇਨ ਤੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ; ਅਜਵਾਇਨ 'ਚ ਸਾੜ ਵਿਰੋਧੀ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਧਾ ਚਮਚ ਅਜਵਾਇਨ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਵੇ 'ਤੇ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਭੁੰਨੋ। ਇਸਨੂੰ ਕੋਸੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪੀਓ। ਇਹ ਪੇਟ ਦੀ ਗੈਸ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਦੇ ਦਰਦ ਦੋਵਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ @ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਜੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਲਾਹ: ਦਬਾਅ ਭੁੱਲ ਜਾਓ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖਿਤਾਬ ਦਿਵਾਉਣ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਅਜੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਟੀਮ ਲਈ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਸਲਾਹ ਹੈ: ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਓ। 1975 ਵਿੱਚ ਕੁਆਲਾਲੰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖਿਤਾਬ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੇ 79 ਸਾਲਾ ਖਿਡਾਰੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ÷ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।÷ ਅਜੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ÷ਉਸ ਪੱਧਰ @ਤੇ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਾਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ @ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਖੇਡ, ਮੈਚ @ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਮ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।÷ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜੀਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲਈ, ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਫਲ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਸੀਮ ਮੁਨੀਰ ਦੀ ਕੀਤੀ ਤਾਰੀਫ਼

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ, 9 ਸਤੰਬਰ (ਪ.ਪ) : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਆਸਿਮ ਮੁਨੀਰ ਦੀ ਜੰਮ ਕੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੁਨੀਰ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ÷ਮਹਾਨ ਜਨਰਲ÷ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੁਨੀਰ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਜਨਰਲ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਦੱਸਿਆ।ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੁਨੀਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਵਜੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦ ਜਨਰਲ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਜਨਰਲ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਮਹਾਨ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੀਲਡ ਮਾਰਸ਼ਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਕਦਮ ਉੱਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਬੋਤਲ 'ਚ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਪਾਓ ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਸਾਦੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਭਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਆਦਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ ; ਨਿੰਬੂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਖੱਟਾਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸੁਆਦ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਪੇਟ ਖਰਾਬ, ਮਨ ਖਰਾਬ ਜਾਂ ਬੇਅਰਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੀਰਾ ਪਾਣੀ ; ਜੀਰੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੀਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਆਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰਕਾ ; ਸਿਰਕਾ ਕਾਫ਼ੀ ਖੱਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਸੀਡਿਕ ਗੁਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਬੋਤਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਕਾ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਧਾਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹੋਣ

ਦਾ ਜੋਖਮ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਤਲ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗਰਮ ਚੀਜ਼ਾਂ ; ਗਰਮ ਪਾਣੀ, ਚਾਹ, ਜਾਂ ਕੌਫੀ ਤੋਂ ਵੀ ਤਾਂਬੇ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਤਾਂਬੇ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੁਆਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ

ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰਾ, ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਈ ਜੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਾਰਤੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰਾ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਅਵਾਰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਟਾਈਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 2018 ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ 100 ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਪੇਨਹੇਗਨ ਵਿਖੇ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖਿਡਾਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਦੂਕੋਣ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿਸ਼ੋਰ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖੇਡਿਆ ਪਰ ਫੈਸ਼ਨ ਮਾਡਲ ਬਣਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਖੇਡ ਕੈਰੀਅਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਫਿਲਮੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ 2006 ਵਿੱਚ ਕੰਨੜ ਫਿਲਮ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਨਾਲ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਓਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਓਮ (2007) ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਖ਼ਾਨ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਦੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਸਰਬੋਤਮ ਮਹਿਲਾ ਡੈਬਿਊ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਿੱਤਿਆ। ਦੀਪਿਕਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਰੋਮਾਂਚਕ ਫਿਲਮ ਲਵ ਆਜ ਕਲ (2009) ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਾਮੇਡੀ ਕਾਕਟੇਲ (2012) ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਾਮੇਡੀਜ ਯੇ ਜਵਾਨੀ ਹੈ ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਚੇਨਈ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ (ਦੋਵੇਂ 2013), ਹੈਪੀ ਨਿਊ ਯੀਅਰ (2014) ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਲੀਲਾ ਭੰਸਾਲੀ ਦੀ ਬਾਜੀਰਾਓ ਮਸਤਾਨੀ (2015) ਅਤੇ ਪਦਮਾਵਤ (2018) ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਦੀਪਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਭੰਸਾਲੀ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਰੋਮਾਂਸ ਗੋਲੀਓਂ ਕੀ ਰਾਸਲੀਲਾ ਰਾਮ-ਲੀਲਾ (2013) ਵਿੱਚ ਜੂਲੀਅਟ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਕਾਮੇਡੀ-ਡਰਾਮਾ ਪੀਕੂ (2015) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੈਡਸਟ੍ਰਾਂਗ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਉੱਤਮ ਅਦਾਕਾਰਾ ਲਈ ਦੋ ਫਿਲਮਫੇਅਰ ਅਵਾਰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਐਕਸ਼ਨ ਫਿਲਮ ਟ੍ਰਿਪਲ ਐਕਸ: ਰਿਟਰਨ ਆਫ ਜ਼ੈਂਡਰ ਕੇਜ (2017) ਦੇ ਨਾਲ ਆਇਆ। ਦੀਪਿਕਾ ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਕੇਏ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਅਕੈਡਮੀ ਫਾਰ ਦੀ ਮੂਵਿੰਗ ਇਮੇਜ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਵ ਲਵ ਲਾਫ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਾਨੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਾਰੀਵਾਦ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਸਟੇਜ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਕਾਲਮ ਲਿਖਦੀ ਹੈ, ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਡਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੀਪਿਕਾ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ। ਦੀਪਿਕਾ ਦਾ ਜਨਮ 5 ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦੇ ਕੋਪਨਹੇਗਨ ਵਿੱਚ, ਕੋਂਕਣੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪਾਦੂਕੋਣ, ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ, ਉਜਾਲਾ, ਇੱਕ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਅਨੀਸ਼ਾ ਗੋਲਫ ਖਿਡਾਰਣ ਹੈ।ਉਸ ਦੇ

ਨਾਨਾ ਜੀ, ਰਮੇਸ਼, ਮੈਸੂਰ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਦੀਪਿਕਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬੰਗਲੌਰ, ਭਾਰਤ ਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਸੋਫੀਆ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮਾਊਂਟ ਕਾਰਮਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਬੈਚਲਰ ਆਫ ਆਰਟਸ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਡਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕਰੀਅਰ ਬਣਾਉਣ ਕਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਪਾਦੂਕੋਣ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨੇੜਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਇਲਾਕੇ ਪ੍ਰਭਾਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਕਮੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।ਇੱਕ ਅਭਿਆਸੀ ਹਿੰਦੂ, ਪਾਦੂਕੋਣ ਧਰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੌਰੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। 2008 ਵਿੱਚ ਬਚਨਾ ਏ ਹਸੀਨੋ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਾਦੂਕੋਣ ਨੇ ਸਹਿ-ਕਲਾਕਾਰ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਖਰ ਦਾ ਟੈਟੂ ਬਣਵਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਉਸ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਈ। ਭਾਰਤੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਕੁੜਮਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ, ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਨਵੰਬਰ 2008 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਦੂਕੋਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਹ ਜੋੜਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ; ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। 2010 ਦੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ, ਪਾਦੂਕੋਣ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਯੇ ਜਵਾਨੀ ਹੈ ਦੀਵਾਨੀ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਦੂਕੋਣ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣ ਗਿਆ, ਪਰ 2017 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਕਸਰ ਸਹਿ-ਕਲਾਕਾਰ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੇ 2012 ਵਿੱਚ ਡੇਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।ਨਵੰਬਰ 2018 ਵਿੱਚ, ਜੋੜੇ ਨੇ ਇਟਲੀ ਦੇ ਲੇਕ ਕੋਮੋ ਵਿਖੇ ਰਵਾਇਤੀ ਕੋਂਕਣੀ ਅਤੇ ਸਿੰਧੀ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ।

ਗਲੈਮਰਸ ਦਿੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ : ਅਨੰਨਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਨੰਨਿਆ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਫਿਲਮ ਇਸ ਸਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਡਰਾਮਾ ਆਧਾਰਤ 'ਗਹਿਰਾਈਆਂ' ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ, ਸਿਧਾਂਤ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਰਜਤ ਕਪੂਰ ਤੇ ਨਸੀਰੂਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਵਰਗੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖਾਸ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਅਨੰਨਿਆ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ। ਵਿਜੇ ਦੇਵਰਕੋਂਡਾ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਅਨੰਨਿਆ ਪਾਂਡੇ ਦੀ 'ਲਾਈਗਰ' ਇਸ ਸਾਲ ਆਏਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਏਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੇਟ 25 ਅਗਸਤ ਤੈਅ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਸਮੇਤ ਸਾਊਥ ਦੀਆਂ ਚਾਰਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੇਲਗੂ, ਤਮਿਲ, ਕੰਨੜ ਅਤੇ ਮਲਿਆਲਮ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। 'ਲਾਈਗਰ' ਵਿੱਚ ਰਾਮਿਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਰੋਨਿਤ ਰਾਏ ਤੇ ਵਿਸ਼ਣੂ ਰੈਡੀ ਅਹਿਮ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕ ਟਾਈਸਨ ਵੀ ਹਨ। ਕਰਣ ਜੌਹਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸਾਊਥ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੁਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 2020 ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ 'ਖਾਲੀ ਪੀਲੀ'ਵਿੱਚ ਅਨੰਨਿਆ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਕਟਿੰਗ ਨਾਲ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ 'ਲਾਈਗਰ' ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫਿਲਮ 'ਖੋ ਗਏ ਹਮ ਕਹਾਂ' ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਆਏਗੀ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਅਨੰਨਿਆ ਪਾਂਡੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ :

* ਤੁਸੀਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋ ?

- ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਦਾਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਰੋਟੀ ਕੱਪੜਾ ਔਰ ਮਕਾਨ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗਾ ਐਕਟਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਰਦਾਨ ਵਾਂਗ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

*ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ ਉੱਤੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲੈਮਰਸ ਅਤੇ ਬੋਲਡ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹੀ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਆਖਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

- ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜੋ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪੋਸਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਬੋਲਡ ਅਤੇ ਬਿਊਟੀਫੁਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸ਼ਲੀਲ ਜਾਂ ਵਲਗਰ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਐਕਟਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਇੰਟਰਟੇਨਮੈਂਟ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇੰਨਾ ਗਲੈਮਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਬਿਜ਼ਨਸ ਵਿੱਚ ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਗਲੈਮਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਏਗਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛੇਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।

*ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਅਕਸਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕਦੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ?

- ਮੈਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਪਸੰਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੌਣ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਕਿੱਦਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਾਡਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

Printed & Published by Amritpal Singh Printed at I.G. Printers, Pvt Ltd 104, DSIDC, Complex Okhla Industrial Area Phase-I New Delhi-110020 Keepr Jagpal Singh Published at office Daily Educator, 104 DSIDC, Okhla Industrial Area Phase-I, New Delhi .Owner : Jagjit Singh Dardi, Editor Harpreet Singh, PRGI (RNI) Regd. N0.42998/1985

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ, ਆਈ.ਜੀ. ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110020 ਕੀਪਰ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। (ਮਾਲਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ), ਐਡੀਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, PRGI (RNI) Regd. N0.42998/1985